

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 204. szám
1940. szeptember 10., kedd

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Rendelkezők sorozata a volt rendszer működésének felülvizsgálásáról

Tíz évre visszamenőleg ellenőrzik a volt miniszterek és államtitkárok vagyonát — A devizaügyleteket öt évre visszamenőleg ellenőrzik — A volt uralkodó elhagyta az ország területét

Vasárnap országszerte istentiszteleteket tartottak Öfelsége I. Mihály király uralkodásáért

Vasárnap délelőtt a bucarestii katedrálisban már jóval tíz óra előtt nagy és előkelő közönség jelent meg. A padsorokat tábornokok, hadseregparancsnokok, más magasrangú katonatisztek és hatósági előkelőségek töltötték meg. Felvonult a templom elé a Mihai Vitaez gárdaezred diszszázada a nemzeti trikolorral és zenével. A gárda a templom előtt foglalta el helyét és röviddel ezután megérkezett Antonescu Ion tábornok, miniszterelnök, államvezető, miniszterei társaságában, valamint Elefterescu alezredes miniszterelnöki kabinetfőnökkel. A katonazenekar a tábornoki indulót játszotta, miközben feszés vigvázállásban tisztelegtek az érkezőknek. Antonescu tábornok ellépett a diszszázad előtt és hársány hangon köszöntötte őket. „Egészséget fiúk” kiáltással. Ezután a miniszterelnök a katedrális lépcsőjére sietett, ahol az egybegyűlt tábornokokkal együtt fogadták Öfelsége I. Mihály királyt.

A király pontban 11 órakor gépkocsin érkezett a templomhoz Damaccanu ezredes, királyi szárnysegéd kíséretében s mikor kiszállt az automobilból, az eléje siető miniszterelnöknek kezét nyújtotta. A diszszázad zenekara a királyhimnuszt intonálta, miközben az uralkodó kíséretével a katedrálisba sietett, ahol kezdetét vette az ünnepélyes Istentisztelet az új uralkodó, valamint a román állam újjászervezésének megünneplésére.

Az Istentiszteletet Nicodim patriarka celebrálta fényes papi seréddel. Öszentsége Nicodim patriarka imával fordult a Mindenhatóhoz, hogy adjon Öfelsége I. Mihály királynak egészséget és győzelmes uralkodást és az új kormánynek megerősödést. A zenekar egyházi zsolnárokat játszott és a megjelentek Öfelségével az élen leterelve áhítatosan imádkoztak. A diszszázad és a patriarkáról elnevezett templom előtt lévő hatalmas tömeg szintén leterdepeltek. A villamos, autobus és egyéb közlekedési eszközök forgalma szünetelt és az utasok levett kalappal áhítatoskodtak. Az ünnepélyes istentisztelet után Öfelsége I. Mihály király Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök kíséretében a katedrális előterére vonult. A diszszázad tisztelegt, miközben a zenekar a királyhimnuszt játszotta. Öfelsége és Antonescu államvezető ezután fogadták a csapatok díszfelvonulását. Valamennyi többi felekezet templomában ünnepélyes Istentisztelet volt, amelyen a hívők nagy számban jelentek meg. Az Istentiszteleteken a kormánynek minden tagja megjelent. A katedrálisban lefolyt ünnepség után Antonescu tábornok és kísérete a Calarasilor uton lévő Delea Noua templomba hatatott, ahol ugyancsak Nicodim patriarka tartott Istentiszteletet. A Delea

Noua templom Antonescu államvezető szüleinek lakása mellett van és ebben a templomban megjelentek a miniszterelnök gyermekkori barátai és szomszédai, akik térdenállva mélyszégyen áhítattal hallgatták végig a misét.

A bucaresti-i sajtó írja:

Románia ifju királyának óriási missziót kell teljesítenie

A bucarestii sajtó terjedelmes cikkeket közöl Öfelsége I. Mihály király személyiségéről. A lapok többek között a következőket írják:

— Öfelsége I. Mihály trónralépése nagy nemzeti ünnepet jelent. Eme történelmi esemény által biztosítást nyert a dinasztia szerves folytonossága. A fiatal királynak, akinek az ország és a román nép számára oly súlyos időben kell elfoglalnia trónját, óriási missziót kell teljesítenie. Igazi monarchikus missziót, amely a Trón derült magasságából nemzetét maga által és magáért kormányozza. Minden arra készítet bennünket, hogy szilárd bizonyossággal higgyünk abban, hogy a szellemben és tettben újjáéledt Románia ifju királya a múlt sajnálatos kísérletezései után a régi vajdák fényes tradícióit folytatja majd.

— Öfelsége I. Mihály király Sinaian született, a Foisor-kastélyban 1921. október 25-én. Édesanyja, Elena hercegnő lelki örökségét hozta magával. Ez az örökség jelenti emberi lényének legnagyobb belső gazdagságát. Elena hercegnő a görög királyi család kiváló sarja, aki a keleti kereszténység évszázados tradícióit hozta magával. Erész személyisége a régi ióságos és bölcs uralkodónökre emlékeztet. Elena hercegnő — Románia jelenlegi királynéja — megbecsülhetetlen lelki örökséget

Éppen úgy, mint Bucarestiben, az ország minden városában, úgy Aradon is megtartották a vasárnapi ünnepélyes Istentiszteleteket. Aradon a katedrálisban maga Magier dr. püspök celebrálta az ünnepi misét, az aradi hatósági és katonai előkelőségek jelenlétében. A többi felekezetek templomaiban is hasonló ünnepélyességgel tartották meg az Istentiszteleteket.

Temesváron a Josefín templomban volt ünnepélyes Istentisztelet, amelyen Marta Alexandru dr. királyi helytartón kívül Popescu Petre tábornok és a polgári, valamint katonai hatóságok többi vezetői is megjelentek. A templomot zsufolásig töltötte meg a közönség, de az uccákon is, akárcsak Bucarestiben, az Istentisztelet időpontján áhítatos csend honolt.

hagyott fiára: azt az örökséget, amely a sors misztikus logikája következtében I. Mihály legdicsőségtelesebb uralkodóink sorába iktatja. A cikkeket ezután részletesen ismertetik Öfelsége I. Mihály király tanulmányait. Megemlékeznek arról, hogy elemi iskolai tanulmányait 1928-ban kezdte édesanyjának irányítása mellett. Tizenegy éves korában került a középiskolába és ekkor tudvalevőleg osztálytársai sorában az ország minden részéből és a társadalom minden rétegéből való ifjak szerepelnek.

— Így ismerte meg az országot és annak lakóit, I. Mihály király minden nyáron utazásokat tett az ország különböző részeiben, hogy így szerezzen országáról gyakorlati ismereteket. Édesanyja a távolból féltő gondossággal figyelte nevelését és gondoskodott arról, hogy ez az általa elképzelt szellemben történjék.

Az uralkodó kiváló személyi tulajdonságait méltató cikkeket a következő mondatokká fejeződnek be:

— Az ország lakossága lelkesen ünnepli, Öfelsége I. Mihály királyt az újjászületett és új Románia millió és millió lelke ünnepli. Ünnepel az ország: I. Mihály király Romániája.

Felülvizsgálják a nemzetvédelmi alapok felhasználását

Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök a szeptember hatodikán kelt törvényrendeletre való hivatkozással a következőket rendelte el:

1. Az utóbbi tíz esztendő során a nemzetvédelmi alapok alapokat, illetve azoknak felhasználását felül kell vizsgálni.

2. A nemzetvédelmi, légügyi, tengerészeti és fegyverkezési minisztériumok, valamint valamennyi intézmény, amely a nemzetvédelem érdekében szolgálja tartozik igazoló okmányait a miniszterelnökség mellett működő nemzetvédelmi alap ellenőrző bizottság elé terjeszteni. Az előterjesztéshez a következő okmányok mellékelendők:

a) Az alap keletkezéséről szóló okirat.
b) Az alap felhasználásáról szóló okirat.
c) A felelősséget viselő szervek.
3. Az okmányok felülvizsgálásának módjáról külön rendelkezés intézkedik majd.

4. A nemzetvédelmi alapok felhasználását ellenőrző bizottság a miniszterelnökség mellett alakul meg. A bizottság a következőkből áll:

A Semmitőszék három tagja a bucarestii jogakadémia egyik tanára, a bucarestii kereskedelmi akadémia egyik tanára, a nemzetvédelmi minisztérium megbízottja.

A legfelsőbb számvevőség három tagja.
A bizottság titkára a bucarestii ítélőtábla tagjai közül kerül ki. A bizottság elnöke pedig

a pénzügyminisztérium öt magasrangú tisztviselője lesz.

ANTONESCU tábornok,
államvezető miniszterelnök

Az államvezető miniszterelnök a nemzetvédelmi alapok felhasználását ellenőrző bizottságba a következőket nevezte ki: Lucilie Ste-

fanescu, a legfelsőbb semmitőszék tanácselnöke, mint a bizottság elnöke, Docan P., Ghorghe semmitőszéki tanácselnök, M. Possa semmitőszéki tanácselnök, Constantin Rarinescu és I. Tutuc egyetemi tanárok mint a bizottság tagjai és Dan Popovici ítélőtáblai tanácselnök, mint a bizottság titkára.

Volt miniszterek és államtitkárok vagyonának ellenőrzése — tíz évre visszamenőleg

Bucuresti. Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök a szeptember hatodikán kelt 3067 számú törvényrendeletre való hivatkozással a következőket rendelte el:

1. Mindazok, akik az utóbbi tíz esztendő során miniszteri, államtitkári vagy vezértitkári állásokat töltöttek be, tartoznak vagyon helyzetükről nyilatkozatot adni. A nyilatkozat a következő adatokat tartalmazza:

a) A nyilatkozatra kötelezett vagyoni helyzete, személyi és családi vonatkozásban, hivatálbalépése előtt.

b) A nyilatkozó jelenlegi vagyoni helyzete.

c) Vagyonának eredete.

2. A nyilatkozatra kötelezettek jelen törvényrendelettel számított harminc napon belül tartoznak eleget tenni a felszólításnak. A nyilatkozatokat a miniszterelnökség vagyonellenőrző bizottsága veszi át és a nyilatkozathoz mellékelni kell az ingó- és ingatlan-vagyonról szóló okmányok hiteles másolatát.

3. A volt államvezetők vagyoni ellenőrzésével megbízott bizottság a miniszterelnökség mellett alakul meg. A bizottság elnökét, valamint annak tagjait a Legfelsőbb Semmitőszék tagjai

közül, titkárát pedig az ítélőtábla bírái közül nevezik ki. A vagyonellenőrző bizottság elnökét és titkárait öt olyan személy közül választják és nevezik ki, akiket az igazságügyminisztérium jelöl ki. A vagyonellenőrző bizottság tüzetesen megvizsgálja a volt államvezetők vagyoni helyzetét a beteriesztett adatok valódiságát, vagy valótlanságát és az eljárást az érvényben lévő törvények és még külön kibocsátandó törvényrendelet határozza meg.

Ennek a vagyonellenőrző bizottságnak ki-nevezésével kapcsolatban a következő rendelkezést adták ki:

A volt államvezetők vagyonnyilatkozatának átvételével és annak ellenőrzésével megbízom:

D. Lupu semmitőszéki elnököt, C. Macri semmitőszéki vezetőügyészt, P. Davidescu semmitőszéki tanácselnököt, Al. Meculescu semmitőszéki tanácselnököt, mint a vagyonellenőrző bizottság tagjait, N. Ghimpa bucu-restii ítélőtáblai tanácselnököt, mint a bizottság titkárát.

„Antonescu tábornok.”

A Straja Tării felosztása

Antonescu államvezető miniszterelnök a Straja Tării szervezet felosztásáról a következő rendelkezést adta ki:

1. A Straja Tării szervezet központja valamint csoportjai a mai nappal beszüntetik működésüket. A Straja Tării szervezet átalakul.

2. A vonatkozó új törvényrendelet megjelentéig a Straja Tării csak az iskolákban, az iskolai program keretein belül, a tanulóifjúság nemzeti és fizikai nevelése érdekében tevékenykedhetik. A Straja Tării-hoz tartozó szervezetek saját alapszabályaik szerint tovább működhetnek. A tanulóifjúság továbbra is viselheti a Straja Tării egyenruháját, azonban a jelvények nélkül.

3. A Straja Tării anyagi elszámolását, kezeltetésétől egész a felosztás napjáig, külön bizottság intézi, amely bizottság a miniszterelnökség mellett fog megalakulni. Ez a bizottság tesz majd előterjesztést arra vonatkozólag, hogy kik azok a funkcionáriusok, akik tovább működhetnek és kik azok, akik rendelkezési állományba kerülnek.

4. Az átszervezési törvény életbeléptetéséig a Straja Tării anyagi ügyeit ez a bizottság intézi és ugyancsak ez a bizottság képviseli a Straja Tării vezetőségét is.

5. Jelen rendelettel ellentétben álló mindenemű intézkedés érvénytelen.

A Straja Tării szervezet anyagi működésének felülvizsgálását intéző bizottság a következőkből alakult meg: Paul Negulescu egyetemi tanár, mint a bizottság elnöke, Spiridon Popescu, semmitőszéki tanácselnök és C. Rarescu egyetemi tanár a bizottság tagjai, Sever Tiganescu számviteli szakértő pedig a bizottság titkára.

Az utóbbi öt év devizaügyleteinek ellenőrzése

Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök a szeptember hatodikai törvényrendeletre való hivatkozással a következőket rendelte el:

1. Bizottság alakul a miniszterelnökség mellett, amely ellenőrzi a Banca Nationala legutóbbi öt esztendő során teljesített devizaátutalásait és a devizák átutalását. A bizottság a Semmitőszék öt tagjából, egy titkárból és a pénzügyminisztérium részéről meghatározandó öt előadóból áll.

2. A Banca Nationala kimerítően ismerteti majd a bizottsággal, hogy az elmúlt öt esztendő során milyen devizamennyiség áll rendelkezésére és, hogy ezt milyen módon használták fel.

3. A devizaellenőrző bizottság részletes jelentést terjeszt tapasztalatairól a minisztertanács

elő, amely a jelentésnek megfelelően rendel el a vonatkozó törvényes intézkedéseket

4. Jelen törvényrendelet kizárja minden ellen-
tétes rendelkezés érvényét.

ANTONESCU tábornok,
államvezető miniszterelnök

Különb. Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök a Banca Nationala devizának felhasználását ellenőrző bizottságba a következőket nevezte ki: Iacob Salamon semmitőszéki tanácselnök, Ar. N. Baziiescu a bucu-

Hitler birodalmi vezér válasza Antonescu tábornok államvezető táviratára

Bucuresti. Hitler német kancellár a következő választáviratot küldte Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnöknek üdvöző táviratára: „Excellenciája Antonescu tábornok, miniszterelnök urnak, Bucuresti. Őszintén köszönöm Excellenciádnak a román kormány átvétele alkalmából hozzámm intézett szívélyes üzenetét. Meg-

vagok arról győződve, hogy az új európai rendben a román nép jövője biztosítva van a tengelyhatalmakkal való szoros együttműködéssel. Az új Románia érdekében kifejtett munkálkodását úgy én, mint a német nép mindig meleg érdeklődéssel kísérjük, Hitler Adolf.”

Antonescu államvezető munkaterve

Szombaton a miniszterelnökségen Ion Antonescu tábornok, államvezető elnökletével minisztertanács ülése össze. Antonescu tábornok ismertette a minisztertanács előtt munkatervét, valamint azokat a nagy problémákat, amelyeknek szentelni akarja kormányzatát.

1. A parasztság életszínvonalának emelése gazdasági, közigazgatási és egészségügyi intézkedések révén. A mezőgazdaság állami megszervezése úgy a termelés mint a mezőgazdasági termékek eladásának figyelemben tartásával.

Az állam egészségügyi szervezetének megújítása, vándor-rendelők szervezése a falvak részére.

2. A munkásság támogatása társadalmi reformok révén és az iparvállalatok újraszervezése.

3. A közigazgatási szolgálat újraszervezése és a tisztviselők helyzetének rendezése. Létni-nimumot képviselő fizetés biztosítása a tisztviselők részére; az „egy ember, egy fizetés” elvének megvalósítása; a családi segélynek a gyermekek számának arányában történő biztosítása; érdemszerinti előléptetések a tisztviselők számára; az állami tisztviselők rangfokozatainak megállapítása és megfelelő fizetés biztosítása.

4. A román család megszervezése. Egészségügyi reformok a gyermekhalandóság csökkentése és a társadalmi betegségek, valamint a szeszitalok által okozott pusztítás kiküszöbölése érdekében.

Antonescu tábornok államvezető ezután nagy vonalakban ismertette az iskolák, az egyház, a jogszolgáltatás, valamint a hadsereg problémáit,

valamint azokat a módszereket, amelyekkel azokat teljesen újja akarja szervezni.

Ugyanakkor az államvezető megbízta a minisztereket más általános jellegű problémák tanulmányozásával.

„Ofélsége Elena anyakirályné”

Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök rendelkezést adott ki amelynek értelmében Ofélsége I. Mihai király édesanyja a következő címet viseli ezentul:

„Ofélsége Elena anyakirályné”

A jugoszláv hadügyminiszter üdvözlése

Bucuresti. Az Evenimentul jelentí: Nedics Milan jugoszláv hadügyminiszter a következő tartalmú táviratot intézte Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnökhöz:

— Fogadja Excellenciád üdvözlőmet és forró szerencsekívánataimat.

A hadsereg tagjai a jövőben nem viselhetik a II. Carol jevenyt

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, az állam vezetője a következő 3084 számú legfőbb rendelkezést adta ki:

1. szakasz. a) A hadsereg összes intézményei nem viselhetik többé a II. Carol-jelvényt.

Aktatáskák, Iskolatáskák, Könyvszárnyak Bőröndök a legjobb és legolcsóbbak

Kramarovic P. Avram Iancu 3.

restii jogakadémia tanára. Al. Meculescu semmitőszéki vezetőügyész. E. Preotescu a bucu-restii ítélőtábla tanácselnöke és I. Tutuc a bucu-restii kereskedelmi akadémia tanára.

Zár alá helyezett részvények

Antonescu tábornok, államvezető miniszterelnök a következő rendeletet adta ki:

1. Mindazok a Banca de Credit, Telefon-társaság, Buhusi posztógyár, Scherg posztógyár, Resita, Malaxa, Mica, Ripiceni, Blanck és Iulian cukorgyári részvények, amelyek akár közvetlenül, vagy közvetve Ofélsége II. Carol király tulajdonát képezték, zár alá helyezettnek és zárolás alatt maradnak.

2. Mindazok, akik bármilyen címen akár birtokolnak, akár letétben tartanak ilyen részvényeket, a jelen törvényrendelet megjelentésétől számított öt napon belül tartoznak azokat átadni vagy megnevezni, hogy az értékpapírok hol vannak letétben.

3. A vonatkozó részvényeket az ifjovi törvényszék elnökénél kell letétbe helyezni.

4. Mindazok az érdekeltek, akik jelen felszólításnak eleget nem tesznek, öt évtől tíz évig terjedő fogsázzal büntethetők.

ANTONESCU tábornok,
államvezető miniszterelnök,

Alexandru Riosianu, be-
ügyi államtitkár

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok miniszterelnök, a román államvezető, a mai nappal Alexandru Riosianut, belügyi államtitkárrá nevezte ki.

A külügyminisztérium tisztviselői szombat délután tették le hűségükket. Ebből az alkalomból Manolescu külügyminiszter beszédet mondott, amelyben ismertette az Antonescu tábornok, államvezető, miniszterelnök által lefektetett elveket amelyekhez a jövőben alkalmazkodniuk kell.

b) A 9. Rosiori Robanesti ezred ezertul 9. Rosiori ezred „Regina Elena” nevet viseli.

c) A Scola Efic, de Cavalerie a jövőben Scola Efic, de Cav. Moruzzi Gñ. hadosztálytábornok nevével viseli.

2. szakasz. Jelen rendelet végrehajtsával a hadügyi államtitkárságot bizom meg.

Bucuresti, 1940 szeptember 9.

Ion Antonescu tábornok.

Svájcba utazott a volt uralkodó

Bucuresti. Az Actiunea és a Porunca Vremii arról számolnak be, hogy a volt uralkodó szombaton a zombolyai határponton elhagyta az ország területét és Svájcba utazott. Ez a tartózkodási helye csupán ideiglenes lesz. A svájci hatóságok Locarnóban jelölték meg a volt uralkodó lakhelyét.

Temesvári jelentés szerint a temesvári vasgárdisták tegnap délben arról értesültek, hogy Carol volt román király hainali négy órakerülő vonaton Temesvár felé indult, hogy Zombolyánál elhagyja az országot. Erre a híre a légionáriusok elhatározták, hogy feltartóztatják a vonatot, amelyen egybehangzó értesülések szerint egyébként a volt királyon kívül Urdareanu udvari marsall, Filitti ezredes szárnysegéd, Gabriel Marinescu volt belügyminiszter és Lupescuné is helyet foglaltak. A gyárvárosi állomáson már a kora délutáni órákban egyenruhás fiatal emberek gyűltek össze, hogy tervüket végrehajtsák.

Négy óra tájban tünt fel a gyárvárosi állomás előtt a négy kocsiból álló különvonat, amelynek két mozdonya volt. A szerelvény nagy gyorsasággal áthaladt a gyárvárosi állomáson, amikor azonban a jözsefvárosi állomáshoz ért, az ott várakozó légionáriusok megkísérelték feltartóztatását. Izgalmas jelenetek következtek. A szerelvény olyan gyorsan haladt, hogy megszállása lehetetlennek látszott.

Később beérkezett jelentések szerint a különvonat megérkezett Zombolyára, majd néhány perc múlva áthaladt a határon. Az üldöző légionáriusok mintegy öt perccel később érkeztek meg a határállomásra és így nem tudták megakadályozni, hogy a szerelvény áthaladjon a határon.

Lapzártakor érkezett rádiójelentések egyébként arról számolnak be, hogy Carol volt király különvonata Olaszországon keresztül Svájc felé igyekszik, mert a svájci kormány állítólag egyhavi tartózkodást engedélyezett a volt román uralkodó és kísérete számára.

Antonescu tábornok fe hívása a rendőrséghez az emberséges bánásmód érdekében

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok, az állam vezetője, Románia miniszterelnöke a következő közléseket tette:

— Fájdalom és megbántottság él sokak lelkében, rendőri és csendőri szervek olyan bánásmódi miatt, amelyet sokan éreztek. Ez alkalommal csupán figyelmeztetést, véleményt és óvást intézek ehhez az intézményhez. Figyelmeztetést azokhoz, akik brutálisan jábhal taposták a törvényt és kizsákolnak, embertelen eszközöket alkalmaztak, ahelyett, hogy a nevelés és a jó utra térítés eszközeihez nyultak volna. A véleményem és egyben az óvásom az, hogy az állambiztonság és a rendőrség emberrel ne essenek olyan hibákba, amelyek megcsúfolják az emberies érzést és társadalmi osztályra való különbség nélkül a civilizált módszer alkalmazását kell mindenütt szem előtt tartani. Kijelentem, hogy azok mellett leszek, akiket jogtalanul és embertelen eszközökkel a civilizáció szempontjaival ellentétben kezelnek és minden ilyen brutáltságot és embertelenséget szigorúan megtorlok.

Bucuresti, 1940. szeptember 9.

ION ANTONESCU tábornok,
miniszterelnök,
a román állam vezetője.

Hivatalos közlemény:

Nem tartóztattak le hivatalos személyeket

A miniszterelnökség közli:

Bizonyos külföldön elterjedt hírekkel szemben, amelyek a legutóbbi romániai eseményekkel kapcsolatos állítólagos dolgokkal foglalkoznak, a következő felvilágosítással szolgálnak:

1. Egyetlen állami vagy magánépületet sem romboltak szét. A Straja Taru érintetlen helyiségeit bárki bármikor megtekintheti.

2. Egyetlen politikai személyt sem tartóztattak le.

1940 szeptember 7.

ANTONESCU ION, tábornok

az állam vezére és miniszterelnöke

Felhivatalos berlini közlemény a romániai német kisebbségekre vonatkozó egyezményről

Bucuresti. A Curentul a Radiopress berlini híradása alapján a következő felhivatalos német jelentést közli:

„Az a kisebbségi egyezmény, amit a Romániában élő 650 ezer kisebbségi német állampolgár érdekében kötnek meg, egészen más mint amit a bucarestii kormány az elmúlt esztendőben a német kisebbségeknek

adott. A jövőben nem egyoldalú alkotmányjogi megállapodásról van szó, hanem kétoldali megállapodásról, amelynek betartását Németország fogja ellenőrizni. A tervezet németeknek tekinti mindazokat, akik fajnémeteknek vallják magukat és tagjai a német népközösségnek. A németiség a helyi közigazgatásban is megfelelő szerepet kap.”

Biztosítják az átadásra kerülő területek közlekedési szolgálatának zavartalanosságát

Kolozsvárról jelentik: A telefontársulat folytatosságának biztosítására három román és két magyar tagból álló bizottság érkezett Nagyváradról Kolozsvárra. A két bizottság kérésére felhívást bocsátottak közre: amely szerint a magyar és román kormány között létrejött megállapodás következtében a vasut, táviró, posta és telefon szolgálat kötelekébe tartozó személyek helyükön maradnak és ezen a téren a két állam polgárai a magyar csapatok bevonulása után is 48 óráig együttműködnek. A vasut tisztviselők 4-5 napig is helyükön maradnak. Azokkal szemben, akiket rongálásban tetten érnek, a legszigorúbban járnak el.

A Magyar Párt megfigyelő bizottságot küldött ki a Román Nemzeti Bank kolozsvári fiókjához, hogy a végleges átadásig a fiókjintézetet megfigyelés alatt tartsa. Bozac Aurel, a helyi igazgató tudomására adta a megfigyelőnek, hogy a magyar hatóságok részére történő átadással őt bízta meg a Román Nemzeti Bank vezérigazgatója. Ezuttal azt is kijelentette, hogy minden visszaradó ingóságot megőrizz és azokért felelősséget vállal. A magyar bizottság tagjai: Varga László gyáros, dr. Nagy Lajos ügyvéd és Schultz Miklós okl. közgazdász, akik a bankban jegyzőkönyvet és jelentést készítettek a helyzetről.

Intézkedés a romániai reformátusság egységes megszervezéséről

Ideiglenes intézőbizottság alakul Bethlen Bálint grófi és Nagy Ferenc esperes elnökségével

A bécsi döntés folytán előállott helyzetben az Erdélyi Református Egyházkerület igazgatótanácsa ülést tartott Kolozsváron. Az ülésen Vásárhelyi János püspök elnöklete alatt dr. Bethlen György grófi, Bánffy Miklós grófi főgondnokok, Tavaszy Sándor dr. püspökhelyettes és a Kolozsváron lakó igazgatótanácsosok vettek részt. Az igazgatótanács 9668—1940. III. szám alatt a következő határozatot hozta:

„Annak érdekében, hogy a Romániában maradt református egyházközségek és intézmények életében és ügyeinek vezetésében továbbra se legyen fennakadás, az igazgatótanács további intézkedésig egy ideiglenes intézőbizottság megalkotását tartja szükségesnek. Az igazgatótanács határozatilag kimondja, hogy a bizottság világi elnökekül Bethlen Bálint grófi egyházkerületi főgondnokot, lelkesül elnökekül pedig Nagy Ferenc fővisi lelkészt a gyulafehérvári egyházmegye esperesét, az igazgatótanács tagját küldi ki. Nevezettek intézkednek a bizottság haladéktalan egybehívása iránt. A bizottságnak hivatalból tagjai az egyházmegyék esperesei, főgondnokaik, a középiskolák és a szászvárosi árvaház főgond-

nokai és igazgatói. Ez a bizottság képviseli és intézi a Romániában maradt egyházközségek és intézmények összes ügyeit.”

Kimondotta továbbá az igazgatótanács, hogy a lelkészek, tanárok és tanítók a helyükön maradnak és a leggondosabban végzik a rájuk bízott felügyeletét. Természetesen, megfelelő későbbi időben az optálási jog igénybevételeiül maguk dönthetnek.

A törvényes engedéllyel működő összes iskolák megmaradnak és amikor az állami iskolák megnyitnak ezekben is meg kell kezdeni a tanítást.

Tudósítónk felkereste Nagy Ferenc esperest, aki a fenti hivatalos közleménnyel kapcsolatban kijelentette, hogy az igazgatótanács megbízása alapján már meg is kezdte a szervezés előmunkálatait. Annak érdekében, hogy a szervezkedésben az egész romániai reformátusság képviselve legyen, valamint az ügyek közös intézésének érdekében Nagy Ferenc esperes összekötötést keresett a királyhágómelléki egyházkerület Romániában maradt vezetőivel is.

Helyükön kell maradniuk a római katolikus egyházmegye tanárainak

Kolozsvár. A római katolikus egyházmegyei hatóság rendeletet adott ki a római katolikus középiskolák megnyitására és ebben a következőket közölte az intézetek igazgatóival:

1. Minden tanár és alkalmazott köteles helyén maradni és hivatali kötelességét lelkiismeretesen végezni. Akik most kaptak átnevezést, vagy kinevezést, azok is kötelesek állomáshelyüket elfoglalni, mind a visszacsatolt, mind a román impérium alatt maradt részeken.

2. A javító és felvételi vizsgák a szabályok szerint pontosan megtartandók. A tanulók beírását az utasításoknak megfelelően kell végezni. A Magyarországhoz csatolt területen levő középiskolák I. osztályába az elemi iskolák IV. osztályának elvégzése alapján, az V. osztályba, a középiskola IV. osztályának elvégzése után vétetnek fel a tanulók. Zsidók és más nemzetiségűek felvételéről annak ide-

jén dönt a főhatóság.

3. A tanév megnyitására nézve később történik intézkedés.

Ideiglenes vezetőiséget jelölt ki az unitárius egyház

Az unitárius egyház Romániában maradt hiveinek tájékoztatására szükségesnek tartom közölni, hogy az Egyház Képviselő Tanácsa napokban gyűlést tartott, amelyen a romániai unitárius egyházközségek ügyeinek az intézésével ideiglenesen Gál Miklós dr. tordai ügyvéd, egyházi főgondnokot és Arkosi Tamás közügyigazgató sifalvi lelkészt bízták meg. A főgondnok mellé a felsőfehéri kör felügyelő gondnokát jelölték ki az egyház világi vezetői közül. Az ideiglenes vezetőség kijelölése következtében ezertul minden egyházi ügyben Gál Miklós dr. főgondnokhoz kell fordulni.

KOVÁCS LAJOS,

brassói unitárius esperes.

URANIA: Nagyméretű színház. Tel.: 42-32.

MA!

3, 5, 7 és 9 óraker pontosan.

Minden idők leghatározottabb filmje! — A német ejtőernyősök légi bravurjai!

„D. III. 88“-as repülő bajtársak

Eredeti felvételek a NYUGATI hadszínterről!

A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyelővét reggel 10 óráig!

Legújabb UFA híradó!

Kultuszminiszteri rendeletek a különböző felekezetek működéséről

A zsidó templomok és imaházak csak új engedélyek alapján működhetnek — E bocsátják a színházak zsidó művészeit és technikai alkalmazottait

Bucuresti. Radu Budisteanu kultuszminiszter a mai napon a következő négy rendeletjéről bocsátotta ki:

I. RENDELETTÖRVÉNY.

1. szakasz. A román állam a következő történelmi vallásokat, mint bevett és elismert vallásokat részesíti védelemben. a) A román keresztény ortodox, görög keleti vallást, amely az uralkodó államvallás. b) a román görög katolikus, unitus vallást, amely ugyancsak román nemzeti egyház. c) a latin, rutén és örmény szertartású római katolikus vallások, d) a református (kálvinista) vallás, e) az evangélikus (lutheránus) vallás, f) az unitárius vallás, g) örmény görög szertartású vallás, h) a mohamedán vallás.

2. szakasz. Megállapítja a román állam a zsidó (mózes) vallás létezését az országban és ezzel kapcsolatban külön rendelettel törvénnyel foglalkozni.

3. szakasz. Az 1. szakaszban elismert és felüntetett vallásokon kívül nem létezhet és nem működhet az ország területén más vallásos egyesület gyülekezet, vagy szekta, amelyek jelen rendelet kiadásával jogilag és ténylegesen megszüntnek tekintendők.

II. RENDELETTÖRVÉNY.

1. szakasz. Mindazon vallásos egyesületek, melyek a 31.999—1939 számú kultuszminiszteri rendeletben szerepeltek azonnali hatállyal megszüntnek. Jogilag és ténylegesen megszüntnek a 42.352—1940 számú rendeletre történő hivatkozással valamennyi szekta, mert semmiféle szekta nem létezhet, bármilyen doktrínát, vagy rituálét kövessen is, amely az államegyházon és az elismert és védelemben részesített felekezeteken kívül áll.

2. szakasz. Az államegyházon és az elismert vallásokon kívül álló tiltott szektákat nyomban be kell szüntetni és helyiségeiket be kell zárni.

3. A rendőrségeknek és a helyi közigazgatási

A zsidó vallás gyakorlása, a működésének

III. RENDELETTÖRVÉNY.

1. szakasz. A zsidó vallás Romániában tenntartható, amennyiben rituáléja és doktrínái a jelenlegi államrendszerrel nincsenek és nem állanak ellentétben.

2. szakasz. Jelen rendelet végrehajtása alapján és annak kiadásának időpontjától nem működhet egyetlen zsinagóga, templom vagy imaház, csak olyan új engedély alapján, melyet a kultuszminisztérium, — mint az egyház ügyek legfőbb állami szerve — bocsát ki.

3. szakasz. Ezen engedély jóváhagyásához illetve kibocsátásához szükséges, hogy annak kiadását illetve jóváhagyását az illetékes megyei prefektus utján a zsidó hitközségek kérvényezzék, megokolva, hogy mennyiben szükséges a hitközségi tagok vallási kötelességeinek gyakorlására imaház.

4. szakasz. Az imaház fentartásáért folyamodó kérvényezéssel kapcsolatban a helyi közigazgatási hatóság és rendőrség szervei állapítják meg a szükséges adatokat. Imaház városokban és külvárosokban legalább 400 család és falvakban 200 család számára engedélyezhető. E számok és számadatok helyességét a polgármesteri hivatal a hivatalfőnök saját felelősségére állapítja meg és igazolja.

A prefekturák az összes kéréseket a zsinagógák, templomok és imaházak megnyitására engedélyezésére vonatkozólag a polgármesteri hivatalok által igazolt adatok kíséretében terjesztik fel.

A prefektus köteles ez alkalommal az összes ezzel kapcsolatos és szükségesnek vélt felvilágosításokat ez irányban megadni, ugyanakkor pedig fontos tájékoztatást tartozik nyújtani a jelenlegi zsidó templomok és a többi, vagy valamely keresztény vallás templomának helyzetéről, a templomok közötti távolságról

hatóságoknak nyomban és minden késedelem nélkül kell ezeket a helyiségeket bezárni és ennek megtörténtéről 3 példányban jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyv egy példányát a helyi hatóság őrzi meg, a második példányát a belügyminiszterhez, a harmadik példányát a kultuszminiszterhez kell felterjeszteni.

4. Az összes keresztény vallások papjaival a legnyomatékosabban közölni kell és őket figyelmeztetni kell arra, hogy amennyiben jelen rendelet törvény kiadásához, az abban megjelölt adatok vagy tények eltitkolásához hozzájárulnának, vagy amennyiben ilyen szektáról nem tennének jelentést, dacára hogy arról tudnak, ilyen szekták fenntartásához segítséget nyújtanának, büntösöknek tekintendők, mint a törvény kijátszója és megszegője és őket állásukból nyomban eltávolítják a rájuk háruló törvényes következmények alkalmazásán kívül.

5. szakasz. Ezen megszüntetendő és betiltott szekták összes imaházai és bármilyen nevezendő ingatlanai, ilyen vallásos egyesületek ingatlan tulajdonai az állam tulajdonába mennek át, amely azután a keresztény vallások szükségleteinek kielégítésére bocsátja rendelkezésre.

6. szakasz. Az ilyen megszüntetett szekták, vagy vallásos egyesületeknek az imaházakon kívül minden központi és helyi vezetőségi szerve, vagy bármilyen olyan intézménye, mely közvetlen vagy közvetett uton intézkedési joggal rendelkezett, hasonlóképpen megszüntetendő.

7. Minden a jelen rendelet törvénnyel ellentétes eddigi intézkedés semmis és az annak alapján hozott rendelkezések is semmisnek tekintendők.

hitközségek és zsinagógák szabályozása

ról vagy közelségről.

A minisztérium az illetékes prefekturák utján tudatja hogy melyek azok a zsinagógák, templomok vagy imaházak, amelyek zárva maradnak és melyek azok, amelyek az új engedély alapján tovább működhetnek.

5. szakasz. A belügyminisztérium intézkedik, hogy nyomban bezárja azokat a zsidó imaházakat, zsinagógákat és templomokat, amelyeknél az előirt szám feletti meg a törvény rendelkezéseinek és így a törvényrendelet követelményeinek nem tesznek eleget.

Elbocsátandók a színházak zsidó művészei és technikai alkalmazottai

A kultuszminisztérium közli a következő rendeletet:

1. A román nemzeti színház vagy a magán színházak igazgatósága akár részesülnek állami támogatásban akár nem, valamint minden fajta művészeti intézmény igazgatósága tartozik a zsidó művészeti, technikai vagy bármilyen más vonatkozásban alkalmazott személyzetet azonnal elbocsátítani.

Semmilyen vonatkozású kivételt nem lehet alkalmazni.

Amennyiben a fentnevezett művészeti és látványossági intézmények alkalmazottjainak etnikai eredete vitás lenne, illetékes helyen a működési engedélyt mindaddig nem adhatják

6. szakasz. Mindazon zsidó szervezetek, hitközségek, vagy más azoknak hatáskörébe tartozó intézmények, amelyeknek zsinagógájuk nincs, nyomban megszűnnek. Minden néven nevezendő zsidó jogi, közigazgatási és vallási hivatal megszűnik, amely olyan zsinagógával áll összeköttetésben, amelyet nem engedélyeztek.

7. szakasz. Mindazon zsidó imaházak, templomok és zsinagógák, amelyeket az előirt számnak megfelelően nem engedélyezett a minisztérium, minden formájában, vagyonaival együtt az állam tulajdonába mennek át az állam pedig ezeket a történelmi keresztény hitfelekezetek szükségleteire fordítja.

8. szakasz. Mindazon keresztény valláshoz tartozó papokat, akik jelen rendelet kiadásához közvetlenül vagy közvetve hozzájárultak, akik olyan működésről tudnak, amelyek tiltva vannak és ezt nem hozzák a hatóság tudomására, hallgatólag segítik, megsértik a törvényt, állásukból nyomban eltávolítják és a törvényes következményekkel büntetik.

A felekezeten kivüliség megszüntetéséről

IV. RENDELETTÖRVÉNY.

1. szakasz. A kultuszminisztérium 42.352 és 42.353. számú rendeleteire való hivatkozással az összes felekezeten kívüliek egyesületei megszüntnek.

2. szakasz. A felekezet nélkül levők kötelesek valamely keresztény vallás kötelekébe lépni.

3. A belügyminiszter sürgősen intézkedik, hogy az anyakönyvi hivatalok az ilyen felekezeten kívülieknek helyzetét a jelen rendelet értelmében megfelelően kijavítsák a hivatalos anyakönyvekben.

4. A kultuszminiszter a fenti négy rendelet-törvény végrehajtásával és a végrehajtás ellenőrzésével a minisztérium vezérigazgató-ságát bízza meg.

Bucuresti, 1940. szeptember 9.

RADU BUDISTEANU.

Tilos a zsidóknak a kegyeszek árusítása

Bucuresti. A kultuszminisztérium a következő rendelkezést adta ki:

1. Zsidóknak szigorúan tilos akár közvetlenül, akár közvetett módon egyházi kegyeszek vagy olyan tárgyak eladásával foglalkozni, amelyek kapcsolatosak a vallással.

2. Jelen rendelkezést az érdekelt egyházi intézmények tudomására kell hozni, ezenfelül a belügyminisztériumra hárul a feladat, hogy a rendelkezés pontos végrehajtását ellenőriztesse.

3. A rendelkezés kijátszóit felfüggesztik hivatásuk gyakorlásától, a szóbanforgó kereskedőkkel szemben is megfelelően fognak eljárni.

4. A kultuszminisztérium reszortigazgatója tartozik a rendelkezés pontos végrehajtásáról gondoskodni.

CORSO

I. Hazatérés

ZARAH LEANDER

UFA HIRADÓ

II. Tilos a szerelem

Hans Moser — Carola Höhn

3, 5, 7.15 9.

Minden eddigit felülmuló légitámadás London ellen

Egy millió kiló bombát dobtak az angol fővárosra — Háromszáz halottja és közel másfélezer sebesültje van a bombázásnak

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnoksága közli: A tegnapi harcok során az ellenség 94 repülőgépet vesztett, 26 német gép nem tért vissza támaszpontjára. Egy buvárhajó elsüllyesztett 33.400 tonna tartalommal öt ellenséges felfegyverzett kereskedelmi gőzöst, amelyek egy hajókaravánhoz tartoztak. Egy 4000 tonnás másik gőzös súlyos sérüléseket szenvedett. Egy cirkáló erőteljes védelme alatt álló ellenséges hajókaravánt is megtámadott a buvárhajó és körülbelül 11.000 tonna tartalmu, erősen megrakott három hajót süllyesztett el, majd sérülései visszatért támaszpontjára. Egy ellenséges hajót, amelyet megrakott szőlőtűzre fel, abban a pillanatban süllyesztettünk el, amikor egy angol hadihajó érkezett segítségére.

A szeptember 6-ról 7-re virradó éjszaka London ellen indított légitámadást a 7-ről 8-ra virradó éjszaka is folytattuk jelentős erők harcaddobásával. Repülőink a legnagyobb kaliberű bombákat dobták le, amelyek nagyrésze célba talált. Ez a támadás megtorlás azokról a támadásokról, amelyeket angol repülők németországi lakóházak és más nem katonai célpontok ellen intéztek. A hadműveleteket Északfranciaországból maga Göring birodalmi marsall vezeti megszaktítás nélkül. London városára, kikötőjére, a Themse torkolatára, az ipari művekre, repülőterekre és hangárookra, pályaudvarokra, vízerőtelepekre és légyvertárakra egymillió kilogram sulyu bombát dobtunk le. Ezek a bombák súlyos károkat és nagy tüzeket okoztak. A harcot vadászgépeink nyitották meg, ezeket követték a harc repülőgépek.

Berlin. A német lapok a London elleni nagy támadást kommentálják. A Völkischer Beobachter leszögezi, hogy a német sas már az angol főváros felett

Vasárnap éjszaka megismétlődött a London elleni légitámadás

Berlin. A német birodalmi hadsereg vezetősége közli: Légihaderőnk szeptember nyolcadikán és nyolcadikáról kilencedikére virradó éjszaka folytatta támadásait London ellen. A megfigyelők fényképfelvételei azt bizonyítják, hogy ezek a támadások igen hatásosak voltak, mert az ellenfélnek jelentős károkat okoztunk. Az éjszakai légitámadások során több helyen tűz keletkezett, a kikötőben több petroleumtartály kigyulladt. Ugyancsak jelentős kárt szenvedett a Temze két partján elhelyezkedő gáz és villanyüzem is. Lincoln közelében több repülőteret bombáztunk. A Firth of Forth öbölben egy 8000 tonnás torpedóromboló megsérült.

Az angol repülők az elmúlt éjszaka Hamburg egyes negyedeit bombázták. Több lakóház megsérült és a polgári lakosság közül is többen megsebesültek. A kár jelentéktelen.

A tegnapi nap folyamán az ellenfél 22 repülőgépet vesztett. Két angol repülőgépet a légvédelmi ütegek semmisítettek meg, a többi gép a légiharcok során pusztult el. Négy német gép nem tért vissza kiindulási helyére.

Berlin. London hatalmas füstfelhő borítja. Egy szemtanú, aki egy bombavetőn a londoni támadások idején ott járt, a következőket mondotta el:

— Egész napon át vártuk a parancsot, amikor váratlanul megérkezett az utasítás, hogy induljunk. Ragyogó napsütéses időben haladtunk Anglia felé és Dover tengerre hagytuk, anélkül, hogy az angol légvédelem még csak észre is vett volna bennünket. A Temze torkolatánál akadtk az első ellentállásra, azonban itt is légharító ütegek támadtak

Erőteljes légitámadás Alexandria ellen

Róma. A Stefani-ügynökség ismerteti az olasz nagyvezérkar kilencvennégyes számú hadijelentését, amely így szól:

A vasárnapi nap folyamán légihaderőnk támadást intézett Haifa ellen. Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka repülőink Alexandria ellen intéztek légitámadást. Haifánál olyan váratlanul támadott az olasz légihaderő, hogy a légharító ütegeknek nem volt idejük közbelépni. Az egyik petroleumfinomítót bombatalálatt érte és itt tűz keletkezett. Alexandria-ban hajókat és tengerészeti felszereléseket bombáztak repülőink, ezenkívül megtámadták

csatogtatja szárnyait és ez a támadás volt a válasz a Berlin elleni alávaló és csak polgári személyek és célpontok ellen irányuló támadásra. A németek azonban — írja a Völkischer Beobachter — kizárólag katonai helyeket bombáztak Londonban.

A Montag című lap kihangsúlyozza, hogy megérkezett a nagy válaszáadás napja. Az angolok teljes védelme csődöt mondott és most meg kell látni, hogy a Führer 3 hónapos türelmének is vége szakadt. A Führer az első Berlin elleni támadás idején, három hónap előtt azt gondolta, hogy Churchillék a lözám ész utjára fognak térni és nem fogják áldozatul keresni a német polgári lakosságot, miután azonban hiába feltételezett jóakaratot és belátást Angliától, megmutatta és megmutatja Churchill uréknak, milyen válaszkra képes a birodalom.

London. Az éjszakai légitámadás, mely kilenc órán át tartott, reggel 6 óra 35 perckor ért véget. A vasárnap éjszakai London elleni támadás minden eddigi támadás felülmúlt erejében. Olyan óriási tüzek és robbanások voltak, hogy ma még felmérhetetlen a kár emberekben és anyagban. Megállapították a német repülők, hogy három hatalmas bomba egy úlszárgalotta tetőzetére esett és valószínűleg romhalmazzá lett a gyönyörű épület.

London. (Rador.) Hivatalosan közlik, hogy a szombati német légitámadás alkalmával 306 személy vesztette életét és 1337 személy súlyosan megsebesült. Közlik még, hogy a vasárnapi légitámadás során egy német légiakna rombdöntött egy londoni házat és azt hiszik, hogy az abban lakó 55 személy a romok alatt lelte halálát.

bennünket, mert angol vadászgépet sehol sem láttunk. London felé érve elkezdődött a rettenetes bombázás és

egész London egy tűzcsóva, lángtenger és füstrengeteg lett. Petroléum és benzin tartályok egymásután robbantak fel és mindenütt pontosan találtak bombázóink, a pilóták pedig oly ügyesek voltak, hogy a legkisebb sérülés nélkül valamenyvi bombázó gépünk és vadászrepülőnk teljesen sértetlenül tért vissza támaszpontjára.

London. Az angol légügyi miniszterium a következőket közli: Vasárnap éjszaka megismétlődtek a London elleni légitámadások. A német légihaderő napnyugta után kezdte meg a támadásokat, amelyek egész éjszaka folytatódtak. A német légihaderő, mely hullámszerűen támadott és bombákat dobott le London egyes negyedeire, kisebb alakulatokban hajtott végre ezeket a támadásokat. A légharító ütegek szakadatlanul üldözték a támadó német gépeket.

Legerősebb volt a légitámadás a Temze folyó partja mentén. Itt több helyen tűz keletkezett. London más részén is több ház tüzet fogott. Több magánház, középület és kereskedelmi ház megsérült.

Newyork. A német légihaderő angliai támadásával kapcsolatban a Newyork Times a következőket írja:

— A német légihaderő veszteségei aránylag csekélyek ha tekintetbe vesszük, hogy az angol pilóták a legerélyesebb fellépésre kaptak parancsot. Az angol légihaderő az utóbbi napokban ugyyszólván megszakítás nélkül támadott. Az amerikai lap a német légitámadás sikerének tekinteli, hogy az angolok kénytelenek voltak több légitámadást kiirítani. Ez a tény azt igazolja, hogy a németek helyes légi taktikát követnek.

az Alexandria-Marsa Matruh közötti vasutvonalat. Valamennyi repülőgépünk épségben tért vissza.

Kelet-Afrikában repülőink Boma városát bombázták. A Sudanban lévő Bomán kívül a kikötőben lévő petroleumraktárakat is megtámadták.

Az ellenfél légiarajai Megadiscio és Berbera városokat bombázták. Tevékenységük nem okozott károkat. Egy ellenséges repülőgép, amely megtámadta a Moggioi repülőteret, lezuhant. A gép egyik vadászrepülőgép-rajunk támadása következtében pusztult el. A

repülőgépen helyet foglaló három katona meg halt, a negyediket foglyul ejtettük.

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda közli: A londoni rádió közlése szerint az angol repülők sikeresen bombázták az Addis-Abeba-Djibuti közötti vasutvonalat. Az angol jelentés szerint a rongálások következtében a közlekedés szünetel. Olasz hivatalos helyen közölték ezzel a hírrel kapcsolatban, hogy az angol jelentés alulzott adatokat közölt, mert a valóság mindössze annyi, hogy angol gépek elrepültek a djibuti-i vasutvonal hálózat felett, bombákat is ledobtak, de azok semmi kárt nem okoztak.

„Az USA belépett a háborúba”

Newyork. Hearst, az amerikai lapkonszern tulajdonos legutóbb foglalkozott lapjaiban az Anglia rendelkezésére bocsátott ötven torpedóromboló átadásának kérdésével és megállapította, hogy az Egyesült Államok ezzel a lépéssel beléptek a háborúba. Az egyik amerikai lap azt írja többek között, hogy az Anglia rendelkezésére bocsátott ötven torpedóromboló csak bevezető lépése egy nagyobb akciónak és hogy legközelebb jelentősebb hajóegységekkel fogja az amerikai kormány segíteni Angliát és ezeket a hajókat a már megrendelt repülőgépekkel együtt főtűk majd szállítani.

XII. Pius pápa levele Roosevelthez

Newyork. Roosevelt elnök fogadta Taylor Minton, aki az elnöknek átadta a pápa sajátkezű levelét. A levél az európai helyzetet tárja fel az elnöknek és a megoldás módjait taglalja.

Anglia nyugtalan az amerikai ócska-acél miatt

Newyork. Angliában nagy idegességet keltett az a hír, hogy Roosevelt be akarja tiltani az ócska-acél kivitelét az USA-ból. Ez a rendelkezés igen érzékenyen érintené Angliát, mert innen fedezte eddig legnagyobb szükségleteit ebben az anyagban. Lehetséges, hogy annyira tudják befolyásolni az elnököt, hogy legalább csekély exportot engedélyezzen ócskaacélból Anglia számára.

Ima a békéért

Newyork. Roosevelt elnök résztvett azon az istentiszteleten, melyet a Hyde-parkban a békéért és jogért tartottak. Amerika több templomában mondtak könyörgéseket a békéért és az emberek egymásközötti megértésének visszatéréséért.

Tokió szerint az USA fenyegető politikát folytat

Tokió. A Stefani-ügynökség jelenté: A Japán lapok közöttük az Asahi Sin Bun, az amerikai ócska-acél kiviteli tilalmát kommentálva, arra az álláspont-ra helyezkednek, hogy Amerika ismételten tanujelét adja Japánnal szembeni ellenséges magatartásának. Amerika fenyegető politikáját a lapok szerint megfélemlítő lépéssel kell viszonzni, mert ennek a fellépésnek a célja félreismerhetetlen.

Kínai hadosztály Indokina határan

Csunking. Katonai körök véleménye szerint a legjobb kínai hadosztályok — mintegy 200 ezer embert — áll teljesen fegyverben a francia-indokínai határ mentén. A csapatok parancsnoka Pakungsi tábornok, a híres hadvezér.

Páris. A Havas-iroda a japán-indokínai tárgyalásokkal kapcsolatban leszögezi, hogy a német, illetve olasz fegyverszünetek megkötésével kapcsolatban maradtak olyan függőségek, melyeket a Távolkeleten el kell intézni. Japán után most Amerika is tárgyaini fog az indokínai kormányval. A megállapodások természetesen részben mindkét részről csak a fegyverszüneti feltételek figyelembevételével mellett folyhatnak le.

Kivonulnak az angol vállalatok a kínai piacról

Peking. Az összes kínai angol nagykereskedelmi vállalatok és érdekeltségek gazdát cseréltek. Az angol tőke hirtelen kivonulásának az az oka, hogy az angol csapatok kénytelenek voltak Kína területét elhagyni. Az angol vállalatok kínai kezembe mentek át és azokért 2 millió 500 ezer dollárt fizettek.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

Berlin. Jellemző a kedvező német élelmiszeri viszonyokra, hogy október 7. és 26-a között minden 17 évesnél idősebb személy 75 gram kávé fog kapni.

London. Hivatalos statisztika szerint az élelmiszerárak Nagybritanniában a háború kezdete óta 50 százalékkal emelkedtek.

Buenos Ayres. Hivatalos megállapítás szerint az itteni termésfelesleg, amely exportra vár buzában 187.387 tonna, míg tengeriben 720 ezer tonna.

Nem lehetnek szabadkőművesek a kultuszminiszterium hatáskörébe tartozó tisztviselők

A kultuszminiszterium a következő rendelkezést adta ki:

1. Mindazok a köztisztviselők, akik a kultuszminiszterium vagy az alá tartozó intézményeknél teljesítenek szolgálatot és bármilyen formában kapcsolatot tartottak fenn a szabadkőművességgel, szeptember kilencedikén déltizenkét óráig be kell nyújtásuk lemondásukat.

A lemondási kérelmeket a kultuszminiszterium titkárságán kell benyújtani.

Akik a felhívásnak nem tesznek eleget, hivatalos formában fesszük meg állásuktól. A rendelkezésben megjelölt időn túl az ilyen köztisztviselő semmilyen körülmények között nem működhet.

2. Az illetékes miniszterium személyzeti igazosztálya tartozik a rendelkezés pontos végrehajtásáról gondoskodni.

RADI RUDISTRANI Kultuszminiszter

A jövőben a szőlő és szilvamágvakat olajgyártásra használják fel

Bucurestii jelentés szerint intézkedés történik annak érdekében, hogy a jövőben a szőlő és szilvamágvakat ételolaj előállítására használják fel. Ez az intézkedés különösen most hasznos, amikor ételolajban amugyis hiány tapasztalható. Ami a szilvamagból készült olajat illeti, ezt az illatszerek gyártásánál is felhasználják. Külföldön a fentemlített magvakból készülő olaj gyártásával már rég foglalkoznak. Ennek az országban való bevezetése újabb jövedelmi forrásokat biztosít majd a szőlő- és gyümölcs-tulajdonosoknak.

Érdekes megemlíteni, hogy a szőlőmagot kivitelre is keresik és egy vagon szőlőmagért 200 ezer leit ajánlanak.

A román-bolgár szerződést szeptember 20. és október 1. között hajtják végre

Bucuresti. Ma tették közzé hivatalosan a Craiovában aláírt román-bolgár szerződést, amely hét pontból áll. A szerződéshez három jegyzőkönyvet csatoltak, amelyek az egyes kérdéseket, így elsősorban a lakosság kicserélését, a lábón álló termék ellenértékének meghatározását szabályozza.

A szerződés bevezető részében Őfelsége a román és Őfelsége a bolgár király áthatva attól a vágytól, hogy rendezzék a közöttük fennálló kérdést, hogy megvehessék a barátságos együttműködésnek alapjait és megóvják a délkelet-európai békét, szerződést kötöttek.

A szerződés első pontja kimondja, hogy a határ a Dunától a Fekete tengerig terjed és megfelel a csatolt jegyzőkönyvben feltüntetett határnak.

A második pontban a két uralkodó ünnepélyesen kijelenti, hogy a szerződés végleges és örök és kötelezik magukat arra, hogy soha többé egymással szemben területi követelésekkel nem lépnek fel.

A harmadik pont szerint az aláírástól számított három hónapon belül megkezdődik a Tulcea és Constanta megyei bolgár és a Durostor és Callacra megyei román kisebbség kicserélése. Azok részére, akik Romániába illetve Bulgáriába kívánnak emigrálni, egy évi határidőt állapítottak meg. A bolgár és a román kormányoknak azonban joga van kimondani a kötelező emigrálást, amely azonban csak oly nagy számú egyénekre vonatkozhatik, akik önként optáltak a román vagy a bolgár állampolgárságra. Ugy a román, mint a bolgár állam kötelezi magát, hogy az optán sokat befogadja és teljes értékű állampolgároknak ismeri el. Az emigrálás technikai részleteit külön bizottság állapítja meg.

A negyedik pont szerint a pénzügyi kérdéseket is külön bizottság rendezi.

Ötödik pont: A falusi birtokokat Durostor és Callacra megyében a bolgár hatóságok kártalanítás ellenében kicserélhetik, ha repatriálni kívánó tulajdonosok azokat 18 hónap alatt nem adják el.

A hatodik pont szerint 3-3 tagból álló vegyes román-bolgár bizottság intézi mindazokat a kérdéseket, amelyek a szerződés végrehajtásával összefüggésben állnak. A bizottság székhelye Giurgiu. Ha tíz napon belül a bizottság nem tud megegyezni egy kérdésben, román-bolgár döntő bíróság elé kerül az ügy. A szerződés tetsőbb döntőbírságot is előír.

A hetedik pont szerint a szerződés ratifiká-

A bolgár sajtó a megegyezésről

A Mir című lap kiemeli, hogy az új román király, aki országa számára meghozza az újjászületést, akkor lép trónra, amikor ez a craiovai békemű mindkét szomszédos országra csak előnyt fog jelenteni.

A Slovo főszerkesztője, Iltaroff kifejezi Bulgáriának azt a reményét, hogy a fiatal román király, aki egészen szokatlan körülmények között lép trónra, reményeget jelent a bolgár szomszéd számára is, mert a két szomszédos ország politikája ezentúl a régi kipróbált és együttműködést célzó vonalon halad tovább.

Bucuresti. Popoff bolgár külügyminiszter a következő táviratot intézte Manoilescu Mihail külügyminiszterhez:

„Igaz örömmel vettem tudomást a román hatóságok előzékenységről a bolgár delegációval szemben és ugyanakkor arról az emelkedett légrétegről, amelyben a craiovai tárgyalások lefolytak. Amikor Excellenciádnak köszönöm a fejezetem ki, hiszem, hogy a craiovai békemű a barátság és együttműködés hagyó-

lása és a ratifikált példányok kicserélése Bucures-tiben történik meg.

A szerződéshez három jegyzőkönyvet csatoltak. Az első szerint a határ a Dunánál kezdődik és Silistrán át nyolc kilométernyire Mangaliától a tengerparton végződik. A kiürítendő területet négy zónára osztják. Ami a lábón álló termést illeti, a bolgár kormány megfelelő számítások alapján fizet érte kártalanítást azoknak, akik Romániába emigrálnak és a termést le nem arathatják.

Az átcsatolt terület átadása szeptember 20. és október 1. között megy végbe.

Szófia. A bolgár távirati iroda jelentése szerint a bolgár sajtó hasábos cikkekben ír a román-bolgár megegyezés fontosságáról.

mányos korszakát nyitja meg újból országaink között.

Manoilescu Mihail külügyminiszter a következő választáviratot küldte Popoff külügyminiszternek:

„Megelégedéssel vettem Nagyméltóságod táviratát és köszönöm Románia iránti őszinte barátságát. Remélem, hogy a Craiovan létrejött békés megállapodás a két nép között amá régi baráti szellemhez vezet, amely itt évtizedeken át uralkodott és Bulgária függetlenségének kikijáltásához vezetett.

Mihail Manoilescu.

FORUM Ma kettős műsor!

I. A nőstény tigris

Katherine Hepburn és Cary Grant-al

II. Visszaszerzett boldogság

Joan Bennett és Henry Fondával.

468. sz. ÚFA hirdató.

Előadások: 5, 7 és 9 órákor.

3-kor matiné

Következő műsor! A „Hófehérke és a hét törpe” után

WALT DISNEY

bemutatja a filmművészet legújabb csodáját, a

„Nagy parádé”-t és „Ferdinánd és a bika” című világsz enzációit

2.000.000
1000.000
1000.000
500.000
500.000
200.000
100.000
100.000

NYERNI A SORSJÁTEKON

nem csak szerencse, hanem kitartás és türelem kérdése is.

Ha állandóan játszik az ALLAMI SORSJATEKON ön is be fog lépni a nyerők hosszú sorába.

Az ALLAMI SORSJATEK szeptember 15-iki havi sorsjátékának húzása alkalmával 35.717 nyeremény kerül sorsolásra.

A főbb nyeremények a következők:

1	a	2.000.000
3	a	1.000.000
6	a	500.000
15	a	200.000
42	a	100.000

Huzás szeptember 15-en

ALLAMI SORSJATEK

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 1-22, sürgősségi: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre: 210 lei
félévre... 420 || Egy hónapra 70

Ismét éjjel egy óráig tarthatnak nyitva Aradon az elsőosztályú vendéglőhelyiségek

A látványossági és zenetiltalom, — mint megírta az Aradi Közlöny — hétfőig tartott. Hétfőn este az aradi rendőrség közölte, hogy a látványossági tiltalom felülgesztéséről szóló határozat Aradra is vonatkozik, aminek következtében a mozik már előadást tartottak, az első osztályú nyilvános helyiségek pedig éjjel egy óráig tartattak nyitva.

— Istentisztelet Vichyben Mihai király trónrelépése alkalmával, Vichy Mihai király trónrelépése alkalmából az itteni ortodox templomban hálaadó istentiszteletet tartottak, melyen megjelent Franasovici Richard, Románia franciaországi megbízottja is.

— Tíz napig nem fogad a nemzetvédelmi miniszter. Bucuresti. A nemzetvédelmi minisztérium közli, hogy szeptember kilencedikétől számított tíz napon át a nemzetvédelmi miniszter nem fogad senkit.

— KINEVEZTEK BUCURESTI ÚJ FŐPOLGÁRMESTERÉT. Bucuresti. Antonescu Ion tábornok, miniszterelnök és országos vezér Bucuresti főpolgármesterévé Vantu V. Ion egyetemi tanárt nevezte ki.

— Visszarendelték a moszkvai japán nagykövetet. Moszkva. (Rador). A DNB jelenti: Japán illetékes körök közölték, hogy Togo moszkvai japán nagykövetet visszarendelték állomáshelyéről. Togo nagykövet előzőleg Berlinben működött, majd 1938-ban helyezték át Moszkvába.

— Bécs ismét vezető helyet foglal el Európa kereskedelmi életében. Belgrad. A Politika című lap a vásár vásárral foglalkozva megállapítja, hogy a vásár jelentős forgalma beigazolta, hogy Bécs ismét visszaszerzi az őt megillető helyet Európa kereskedelmi életében. A vásár nagyon látogatott és a kiállítók nagyon elégedettek úgy az anyagi, mint az erkölcsi sikerrel. Nemesak németek, hanem Európa más nemzetei is szerepelnek a minavásár résztvevői között.

— Meghalt Banu volt kultuszminiszter. Bucuresti. Vidéki birtokán ma elhunyt Constantin Banu volt kultuszminiszter, a Flacara című lap főszerkesztője. Kedden temetik a bucaresti Belu temetőben.

— Atadták a Zöld Házat a bucarestii vasgárda vezetőnek. Bucuresti. Vasárnap délelőtt tíz órakor a katonai hatóságok átadták Gh. Macrin, vasgárdavezetőnek a Zöld Házat, amit tudvalevőleg annak idején Bucuresti új negyedében építettek fel.

— A KERESKEDELMI KAMARÁK MEGKEZDIK AZ AUGUSZTUS KILENCEDIKI RENDELTÖRVÉNY ALKALMAZÁSÁT. Bucuresti. (Rador.) A nemzetgazdasági minisztérium körrendeletét intézett az ország összes kereskedelmi kamarájához és ebben a körrendeletben felhívja figyelmüket a zsidótörvény rendelkezéseire, amelyek értelmében a zsidó származású jakosok nem lehetnek fajusi kereskedők, nem foglalkozhatnak bizonyos üzletágakkal és nem lehetnek részvénycársági igazgatóságok tagjai. A körrendelet előírja még, hogy a törvényben meghatározott időpontig ezeket a rendelkezéseket hajtsák végre. A körrendelet nyomán a kereskedelmi kamarák megkezdtek a zsidók jogi helyzetére vonatkozó 1940. augusztus 9-iki rendeltörvény intézkedéseinek alkalmazását.

— FELHÍVÁS A KÁVÉHAZ-, VENDEGLŐ- ÉS KORCSMATULAJDONOSOKHOZ. Ioan Radulescu csendőrezredes, az aradmegyei szárnyparancsnokság, valamint a rendőrség parancsnoka felhívást intézett a kávéház-, vendéglő- és korcsmatulajdonosokhoz és arra kérte őket, hogy az étlapokat csak románul állítsák ki, a pincérek pedig románul üdvözljék a vendégeket és románul beszéljenek velük.

— Emelkednek a konzervárak. Bucuresti. A nemzeti hitelszövetkezet elhatározta, hogy a már megíró, valamint az ezután alakuló gyárakban 200 tonna száraz-zöldeget készített. A konzervgyárak, amelyek most teljes fizemmel dolgoznak, súlyos nehézségek árán tudják a dobozhoz szükséges bádoglemezeket beszerezni. A bádoglemezek és a zöldegfőlék megdrágulása következtében ez évben a konzervek árai 50-60 százalékkal emelkednek.

N. Bérczy Ilona (Eminescu 32.)

szept. 15-én, vasárnap este 8 órakor kezd meg haladók részére! Kezdő tanfolyamot szept. 19-án 8 ór. kor kezd. Erdéklóndt: M. Nicoara 16. sz. alatt

— AZ ARADI ÜGYVÉDI KAMARA FELHÍVÁSA AZ ÜGYVEDEK ESKÜJÉTELÉRE. Az aradi ügyvédi kamara vezetősége felszólítja keresztény tagjait, hogy szeptember 10-én, kedden délelőtt 11 órakor jelenjenek meg a kamarában, hogy I. Mihai királyra letegyék a hűség esküt. A keresztény származású ügyvédek délelőtt tíz órakor jelentkezzenek a hűség eskü letétele végett.

Feltalálták az éghetetlen fát

A temesvári királyi kormányzóságon tegnap megjelent Jano Anton feltaláló, aki Iliescu Danila, volt tanfelügyelővel együtt olyan vegyszert talált fel, amely a faanyagot ellenállóképesé teszi a tűz pusztításával szemben. A szenzáció erejével ható találmányt „Amologaro”-nak nevezték el és azt már be is mutatták. A kísérlet teljesen sikerül és így a két feltaláló most arra kért engedélyt, hogy találmányát a tartományi kormányzóságon is bemutatthassa. Marita Alexandru dr. királyi helytartó megadta az engedélyt és a két feltaláló kedden délután öt órakor fogja bemutatni találmányát a helytartóság épületében.

Szörmemunkákat a legolcsóbban készíti MERK JAKAB szőrmester, az ort. román templommal szemben.

— Vidéki gyógyszerészek figyelmébe! Mindazok a vidéki gyógyszerészek, akik az aradi gyógyszerész-kamara körzetébe tartoznak, jelentkezzenek a lehető legrövidebb időn belül az aradi Omescu gyógyszerteremben a hűség eskü letétele végett.

Egyenruha szövetek, vásznak, intézeti kelen-gyek, legolcsóbban

I. RISELE Str.

Metianu 2. sz.

— Meghalt a Goga kormány volt államtitkára. Bucuresti. Tegnap meghalt Bucurestiben Tilia Joanid, a Goga kormány volt államtitkára. Szerdán délután temetik a mehedinti megyei Dimorati községben.

Onzellen szerelem...

— Mondja, Tóbiás, maga szeretemből nő-sült?

— E perchen igen. De úgy tudom, hogy egy-milliót fog örökölni...

Szülők figyelmébe!

Szeptember 10—20 között a Szociális Misszió megnyitja továbbképző tanfolyamait, melyekre val-láskülönbség nélkül beiratkozhatnak 14 évet be-töltött mindkét nembeli ifjúság, kik magukat nyel-vekben (román, német, olasz, angol, francia), gyors- és gépirásban (román, magyar, német), ke-reskedelmi tantárgyak alapismereteiben, szép-írásban akarják továbbképezni.

Azonkívül ipari és kézügyesítő tanfolyamokat is nyit, melyeken kéziszőttek szövését texti-lmérmök vezetésével, ugyszintén szőnyegcsomózást, ruhá- és pulloverkötést géppel, ruhavarrást, divat-tervezést, kesztyűvarrást, virágkészítést, tervezés és szabásrajzot, különféle divatos kézimunkák meggyanulását, praktikus háztartási tanácsoknak gyakorlatba való átvitelét tanfolyam keretében, vagy külön-külön órák látogatásával is lehetővé teszi. A tanfolyam iránt érdeklődőknek felvilágo-sítást ad Str. Greceanu 20. szám alatt a vezetőség.

Miután a tandíjakból maradó tiszta jövedelem a Szociális Misszió jórakönyecéu intézményei fej-segítésére fordítatik. Így az, aki a kurzusokat hallgatja, amellett, hogy gyarapítja ismereteit, még jótékonyágot is gyakorol, mert enyhíti a nyomorgó szegények nélkülözését.

Tilos a gárda egyenruhájának és jelvényének viselése

Bucuresti. A miniszterelnök és országos vezér rendelete értelmében tilos a légió egyenruhájának és jelvényének viselése. A rendelet indoklása kimondja, hogy egy népet nem egyenruhája, hanem munkája alapján lehet megítélni.

Ugyancsak megtiltotta a miniszterelnök a tiszt dics-egyenruhák viselését is.

A tartalékos tisztek is kötelesek esküt tenni!

Bucuresti. A hadügyminisztérium elrendeli, hogy mindazon tartalékos tisztek bármilyen ranguk is, akik nem lévén összpontosítva, nem tették le a hűség-esküt I. Mihai királyra, lakhelyük körzetébe tartozó hadkiegészítő parancsnokságnál tartoznak jelenkezni az eskü letétele céljából. A tartalékos tábornokok a megfelelő hadtestparancsnokságnál jelenkeznek ecél-ből.

— MEGSZÜNT A LÁTVANYOSSÁGI TILALOM. Bucuresti. A kormány rendeletet adott ki, amely sze-rint hétfőn délután 5 órától kezdve az ország területén megszűnik az országos gyásszal kapcsolatos látvá-nyossági és vígalmi tiltalom.

Képkerekek készítését

a legmodernebb kivite ben, a legolcsóbban válalom **Szabady Béla**

képkeretező és üvegozós vállalata, Arad, Str. Marasesti 4. szám.

— A katonai összpontosításon lévők család-tagjait segélyező városi iroda közli az érdekeltek-kei, hogy a segélyösszegek kifizetését a szokott rendszer szerint szeptember 12-én és 13-án fizetik az I—VIII. kerületi lelkészihivatalokban a város háza megbízottai által.

— DR. KALLAI SZEMORVOS újból rendel. Str. Iosif Vujcan 4.a.

— GAZDAG REZ. ÉS ÓLOMTELEPEKET TALÁLTAK OROSZORSZÁGBAN. Moszkva. A Pravda arról számol be, hogy Loktev környékén roppant gazdag réz- és ólomtelepeket fedeztek fel. A környéken tovább folyik a kutatás, mert arra számítanak, hogy ezen a helyen egyéb érté-kes fémleletek is bukkannak.

— DR. FRINT SANDOR fül-, orr-, gége-orvos rendelő óráit a mai naptól d. e. 9—11, d. u. 3—5 között tartja.

— KÖZINTEZMÉNYEK TEMESVARRA KÖL-TÖZÉSE. Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója telefonon: A kolozsvári Opera s a Nem-zeti Színház, mint közudomásu, Temesváron foly-tatja működését. Most ugyancsak Temesvárra he-lyezték a kolozsvári Zeneakadémiát is. Temesvár most kérje az egyetem oda való helyezését is, mert Szebenben — ahová terv szerint költöztetik — nincs megfelelő helyiség az egyetem céljaira, míg Temesváron van.

— Dr. Róna orr-, gége-, fülorvos ismét ren-del. Str. Popa 1a.

— JUGOSZLAVIAI LIGNITTEL EGÉSZITIK KI AZ OLASZORSZÁGBA IRANYULÓ NÉMET SZENKIVITELT. Róma. Jugoszláviai lignit-el folynak most kísérletek, melyek sikerrel végző-d-tek. A jugoszláv lignit igen jó tüzelőanyagnak bi-zonyult és így látja a német köszennel és a jugo-szláv lignittel oly nagy mértékben tudja fedezni tü-zelőanyag szükségletét, hogy meg sem éri az angol köszennimport hiányát.

Daladier, Reynaud és Gamelin letartóztatása

Genf. (Rador.) A DNB. távirati iroda jelent: VI. blyből érkezett jelentés szerint Daladier és Reynaud volt francia miniszterelnököket, valamint Gamelin volt francia hadsereglőparancsnokot letartóztatták és egy Riom közelében lévő kastélyba szállították. A letartóztatást azzal az elővigyázatossággal rendelkezéssel hozzák összefüggésbe, amelynek értelmében az állam biztonsága szempontjából veszélyes személyek a háború tartama alatt internálhatók.

— TEMESVÁRON FOLYTATJA MŰKÖDÉSÉT A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG. Temesvárról jeleni az Aradi Közlöny tudósítója telefonon: A Katolikus Népszövetség romániai központja, amely eddig Kolozsváron működött, Temesvárra tette át székhelyét, ahol a bányászi Népszövetség helyiségekben működik a jövőben.

— MEGSZÖKÖTT A GRAF VON SPEE 15 TISZTJE. Buenos Aires. (Rador.) A Sp.ani. iroda jelent: Ismeretes, hogy a „Graf von Spee” nevű cirkáló elsüllyesztése alkalmával a hajó teljes személyzetét őrizetbe vették, majd a Martín Gálcia nevű szigetre internálták őket. Most jelentés érkezik arról, hogy a parancsnokság 15 tisztje eltűnt az internálótáborból és minden jel azt mutatja, hogy a tiszték megszöktek. Ugy hiszik, hogy a tisztéknek sikerült egy japán gőzösre szállni, hogy visszaférjenek Németországba.

F. Vas Boriska mozgásművészeti iskolájában a tanítás szeptember 15-én kezdődik. Beiratkozás szeptember 1-től egész nap az iskola helyiségében Bul. Reg. Ferdinand 6.

— Az új spanyol hadseregben a politikai foglyok és a polgárháboruból ellenfélként résztvevő katonák is szolgálnak Madrid. A Neue Zürcher Zeitung jelentése szerint Spanyolországban új sorozási törvényt hoztak, amely az eddigi három évi szolgálati időt két évre szállítja le, ezzel szemben az eddigi 18 éves katonai kötelezettségi időt 24 évre emelik fel. A katonai szolgálat alól senki sem vonhatja ki magát. Ezelőtt voltak felmentési lehetőségek az új törvény illyet nem ismer. Az új sorozási törvény részletesen szabályozza a politikai foglyok szolgálati kötelezettségét is. Eszerint a politikai foglyok, akik a börtönben jól viselik magukat, szolgálhatnak a spanyol hadseregben, ezzel szemben azok, akiknek viselkedése nem volt kifogástalan, munkaosztályokba kerülnek. Azok a katonák, akik a polgárháború során a nemzeti hadsereg ellen harcoltak, az új hadseregben katonai szolgálatot teljesíteni kötelesek és ezeknek a polgárháborúban eltöltött szolgálati idejé nem veszik tekintetbe.

— SELYEMHERNYÓTENYESZTÉS OSTMARKBAN. Ostmark területén az utóbbi időben erősen fellendült a selyemhernyótenyésztés. Burgenlandban sok az eperfa és ez a körülmény nagy mértékben hozzájárult a hernyótenyésztés emelkedéséhez. Eisenstadt környékén újabb eperfaültetvényeket létesítettek és itt külön iskola működik a selyemhernyótenyésztés további fokozására. Eisenstadt városában jelenleg 440 ezer selyemhernyó tenyésztének és a selyemhernyók számát most két millióra akarják növeztetni. A tenyésztésre szolgáló selyemlepképeket megfelelően kikészítve repülőgépen szállítják az Eisenstadt-i mintagazdaságba.

— LETARTÓZTATOTT TOLVAJ. Néhány nappal ezelőtt mintegy 70 ezer lei értékű réz- és bronzalkatrészeket lopott el ismeretlen tettes Tausig Béla aradmegyei Gyorok községi lakos kottrogépérről. A csendőrségi vizsgálat során kiderült, hogy a lopást Linkó Pál aradi Diana-uca 15. szám alatti lakos követte el, aki a fémalakrészeket Araden értékesítette. Linkó Pál a bíróság elé került.

O Döntetlenül végződött a magyar-német ökölvívó mérkőzés. A német és a magyar ökölvívó válogatott csapatok mérkőzése, amelyet Budapesten bonyolítottak le, döntetlenül végződött, 8:8 arányban. A részeredmények a következők: Podányi (m.) vesz Obermaier (n.) ellen, Kovács (m.) győz Schopf (n.) ellen, Kibinyi (m.) győz Hirsch (n.) ellen, Torma (m.) győz Wischnetzky (n.) ellen, Csontos (m.) győz Nürnberg (n.) ellen, Kovács (m.) vesz Baumgartner (n.) ellen, Szigeti (m.) kiütéssel vesz Pepper (n.) ellen, Homolya (m.) vesz Tennhof (n.) ellen.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: BERGER gyógyszerár. Saguna-ut. ANGEL gyógyszerész. Piata Catedralei 16. OMESCU gyógyszerár. Bulev. Reg. Maria 11. KESZTENBAUM gyógyszerár. Strada Mărășești 68.

SPORT KÖZLÖNY

Az UDR vezet a nemzeti bajnokságban

Kisarányu vereséget szenvedett a Gloria az első bajnoki mérkőzésen

A nemzeti bajnokságban vasárnap indultak meg a küzdelmek és az első forduló különösebb meglepetést nem hozott. Az UDR hatalmas gólarányu vereséget mért a nagyobb küzdelmekre még érejtlen FC Brailára és így a bajnokság élére került. A Ripensia a Gloria CFR-t, a Venus az FC Ploestit intézte el egyforma arányban, a Mica pedig szép győzelemmel kezdte az idényt: az FC Craiovat győzte le. A Gloria minimális vereséget szenvedett az Unirea Tricolortól, a Rapid pedig rávert a Sp. Studentesc együttesére. A bajnoki táblája az első forduló után a következő:

Table with 3 columns: Rank, Team Name, and Score. Rows include UDR (1-1-0-0-8-0-2), Venus (2-3), Ripensia (2-3), U. Tricolor (4-5-6), Mica (4-5-6), Rapid (4-5-6), Sp. Studentesc (7-8-9), FC Craiova (7-8-9), Gloria (7-8-9), Gloria CFR (10-11), FC Ploesti (10-11), and FC Braila (12).

Beszámolókat alább adjuk: U. TRICOLOR—GLORIA 2:1 (1:1). Gloria-pálya. 1000 néző. Bíró: Sepi Sivtu.

Unirea-Tricolor: Crețeanu—Petreșcu, Iliescu—Cristescu, Angelache, Boțeanu—Mihajlescu, Dumitrescu, Pașchiva, Carjan, Crițoiu. Gloria: Sjavei—Régner, Volentir—Siclován, Mladin, Micola—Igna, Tudor, Baștin, Henegar, Mercea.

Nappal szemben kezd a bucaresti csapat, valószínű játék alakul ki. A Gloria támad többet, de a vezetőgól mégis a vendégcsapat éri el és a 23. p. Carjan szerezte meg a vezetést. A 30. p. 11-es az U. Tricolor ellen, ezt azonban Igna kapufának rugja. Ugyanakkor pedig Carjan feleselés miatt a kijárat sorsára jut. A 39. p. Baștin remek lövésével egyenlít a Gloria.

A második félidő 2. p. Tudor kerül a kijárat sorsára. A Gloria 30 percig hatalmas fölényben van, de a csapatok a legjobb helyzeteket is kihagyják vagy pedig Crețeanu védi kiütően. A 32. p. Crițoiu elfűt az előrehuzódott Gloria védők mellett és közelről éles gólt lö. A Gloria most erősen rákapcsol, de nem tud már változtatni az eredményen.

A győztes csapat közvetlen védeleme kiváló, a fedezetsorból Crițescu, a csatársorból pedig a balszárny vált ki. A Gloria közvetlen védelemben

A Kispest súlyos veresége a magyar bajnokság meglepetése

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap már a harmadik fordulót bonyolították le és azon a legnagyobb meglepetést a Kispest súlyos veresége okozta, amelyet a Tokod csapatától szenvedett el. A vezető Újpesten kívül még a Ferencváros, Gamma és az Elektromos győztek, a WMFC a Sajgótarjánal, a Törekvés pedig a BSzKRT-al osztotta meg a pontokat. A bajnoki táblázat így alakult:

Table with 3 columns: Rank, Team Name, and Score. Rows include Ujpest (3-3-0-0-10-3-6), WFC (3-2-1-0-11-5-5), Ferencvaros (3-2-1-0-10-5-5), SalBTC (3-1-2-0-4-2-4), Tokod (3-1-1-1-7-6-3), Gamma (3-1-1-1-8-7-3), Szeged (7-8), BSzKRT (7-8), Szol. MAV (9), Haladás (10-11), DiMAVAG (10-11), Elektromos (12), Törekvés (13), and Kispest (14).

Beszámolókat a következők: Gamma—Szolnoki MAV 4:1 (1:0.) Megérdemelt győzelem. Sütő, majd szünet után Turay II. és Sütő góljaira Buda révén válaszolt a Szolnok, de Sütő újabb gójjal beállította a végeredményt.

Elektromos—Haladás 2:0 (0:0.) Az Elektromos a második félidőben felülkerekedett és G. Tóth, valamint Marjónos góljával megérdemelten szerezte a pontokat. Tokod—Kispest 5:1 (1:1.) A Kispest szünet után összeroppant. Borsányi II. góljára még Beke révén válaszolt, de azután Nagy, Kocsis, Tóth és ismét Nagy biztosították Tokod győzelmét.

WMFC—SalBTC 1:1 (0:0.) Érdekes, hogy a találós küzdelem vívott a két csapat. Gólnélküli félidő után Kiss révén a SalBTC vezetett, de Szuhai góljával egyenlített a WMFC.

Régner és Volentir egymást mutták felül, a fedezetsorból Siclován, Micola, Mladin a sorrend. A csatársorból csak Igna és Baștin dícsérhető.

RIPENSIA—GLORIA CFR 4:1 (1:1.) Galați. A Ripensiaiban ismét szerepelt Bürger és Kotormány és a csapat megérdemelten győzött.

Cucula gólját Markssteiner egyenlítette, sőt szünet után újabb gólt lőtt, majd Bindea két gólját állította be a végeredményt. Bíró Ceaușeanu.

VENUS—FC PLOESTI 4:1 (2:0.) București. A ploesti-i csapat nem volt komoly ellenfele még a tartalékolt Venusnak sem. Humis és Carciog lőtték az első félidő góljait, majd szünet után Humis újabb góljára Kovács II. felelt, míg az utolsó gólt Lupas szerezte 11-esből. Bíró Irimescu.

UDR—FC BRAILA 8:0 (3:0.) Resica. Az UDR végig óriási fölényben játszott és tetszés szerint érte el góljait. Zsizsik egymaga négy gólt lőtt, míg a többi gólok Micu, Munteanu, Fogaraseanu és Dura osztózkodtak. Bíró Costel Radulescu.

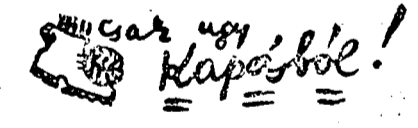
RAPID—SP. STUDENTESC 6:3 (4:1.) București. A Rapidban Barátky játszott középfedezőt — kiütően. Bogdan gólját Berariu egyenlítette, de Auș 3 góljával 4:1-es előnyre tett szert a Rapid. A második félidőben előbb Bogdan lőtt gólt, majd a diákcsoport kettőt Berariu és Gica Popescu révén, az utolsó gólt pedig Sipos szerezte. Bíró Crețu.

MICA—FC CRAIOVA 4:2 (1:1.) Brád. A Mica értékes győzelmet aratott — megérdemelten. Körösladányi és Thierjung szereztek az első félidőben a gólokat, majd helyesere után a Mica részéről Körösladányi (2) és Ivanescu, az FC Craiova részéről pedig Thierjung voltak eredményesek. Bíró Cosma.

BSzKRT—Törekvés 1:1 (0:0.) Izgalmas küzdelemben megosztották a pontokon a csapatok. Bene szerezte a BSzKRT gólját, a Törekvés gólja viszont Déri érdeme.

Ferencváros—DiMAVAG 6:3 (3:1.) A Ferencváros Diósgyőrt is biztosan győzte le jóképességű ellenfélét.

Újpest—Szeged FC 2:1 (0:0.) Óriási harcot vívott a két csapat és az Újpest csak nehezen szerezte meg mindkét pontot.

AZ OLIMPIA és a Crisana CFR barátságos mérkőzést bonyolítottak le vasárnap és az Olimpia 2:1 (1:1) arányban győzött. A gólokat Bugai II. és Chira, illetve Gligorescu szereztek.

SZEGEDEN magyar-jugoszláv uszómérkőzést bonyolítottak le, amelyen a magyar uszók 22:18 pontarányban győztek. A legjobb eredményt Tátos érte el 4 p. 55 mp.-el a 400 méteres gyorsúszásban. A vízilabdó 2:0 arányban végződött a magyar csapat javára.

HELSINKIBEN nagyszabású atlétikai versenyt bonyolítottak le a német, svéd és finn válogatott atléta-csapatok bevonásával. A svédek 147, a németek 141, a finnek pedig 137 pontot szereztek.

A JUGOSZLÁV—MAGYAR tenniszversenyen Budapesten a jugoszláv csapat már 3:2 arányban vezet. A Puncsecs, Pallada-pár 4:6, 6:3, 6:8, 7:5, 6:1 arányban legyőzte az Asbóth, Gáborly kettőt. Szentpéteri viszont 6:4, 6:1, 2:6, 6:3 arányban nyert Mayer ellen. Puncsecs és Asbóth mérkőzése 4:6, 6:1, 6:1, 1:1 állásnál sötétség miatt félbeszakadt.

O DAVILLA EZREDES LESZ A SZÖVETSEG ELNÖKE. Az FRFA elnöki tisztiségére — mint beavatott helyen tudni vélik — Davilla ezredes, a labdarúgó szövetség régi kápróbat korifeusát fogják kinevezni.

Tudnivalók az új Kereskedelmi Törvényről

(12)

Az adás-vételi szerződéssel kapcsolatos újítások

Irtta: MIHALIK GYULA bankóigazgató

Valahányszor a törvény pénzösszeg letétbe helyezésére nézve intézkedik, ezek a Letéti Pénztárnál (Casa de Deponeri si Consemnatiuni) vagy annál a pénzügyigazgatásnál érvényesek, ahol a letétzésnek a törvény értelmében történnie kell.

A könyvek bizonyító ereje

Kereskedelmi ügyekben bármilyen bizonyító eszköz megengedett, csak ott nem, ahol a törvény kivételt ír elő. Ahol a kereskedelmi törvény írásbeli bizonyítékot követel, tanubizonyíték is megengedett, de csak a polgári törvényekben megjelölt esetekben. Ugyanez a szabály alkalmazandó akkor is, ha a szerződőfelek írásba megállapodtak abban, hogy a szerződés esetleges módosításának írott szövegéből kell kitűnnie.

A rendszeren vezetett kötelező üzleti könyvek kereskedők között, ha mindkettőre nézve kereskedelmi műveletről van szó a bíróság előtt bizonyító eszközt képez mindazon esetekben, amikor a törvény tanubizonyítékot is megenged. A törvényes formai követelményeknek meg nem felelő, vagy nem rendszeren vezetett kötelező könyvek ezzel szemben az illető kereskedő ellen bizonyítékul szolgálhatnak, de tartalmukat az ellenfél, aki erre hivatkozik, nem boncolgathatja. Kifogások esetén a bíróság, az egyik fél kérelmére, vagy akár hivatalból, elrendelheti a könyvek felmutatását, hogy azokból csupán a pert illető adatokat összegyűjtse.

Könyvek kiszolgáltatását a fél kérésére csupán örökösödési, vagyonközösségi, társasági, csőd- vagy az egész üzletre szóló részesedésen alapuló társulati ügyekben rendelheti el a bíróság.

A hitelező megtartási joga

Folyó és lejáró mindkét félre nézve kereskedelmi műveletről származó követelésekre nézve a hitelező kereskedőnek megtartási joga van, amely a birtokában lévő és jóhiszeműen az adós tulajdonaként kezelt, vagy követelésével összefüggő kölcsön címletekre (értékpapírokra) vagy testi ingó javakra, illetve az ezekre jogcímet tartalmazó papírokra gyakorolható.

Az adós fizetése képtelensége, vagy csődje esetén a megtartási jog le nem járt követelésekre nézve is gyakorolható.

Megtartásnak helye nincs, ha az adós által a javak elküldése előtt, vagy azzal egy időben kijelölt rendelkezésre vonatkozó utasításokkal, illetve a hitelező által ezek felhasználására nézve vállalt kötelezettségekkel ellentétben áll, továbbá, ha a hitelező más kielégítő tárgyi vagy személyi biztosítékkal rendelkezik, vagy ha ily biztosítékokat az adós felajánlott.

A megtartási jog gyakorlásáról a hitelező köteles adósát azonnal értesíteni és a továbbiakban a bíróság útján történő eladásra vonatkozó rendelkezések szerint (lásd ott) eljárni.

Az elévülési idő

Kereskedelmi ügyekben az elévülési idő öt év, kivéve oly eseteket, ahol a törvény rövidebb időt ír elő. Az elévülés gondnokság alatt lévők ellen is folyik. A hitelezők megkárosítására üzött kereskedelmi ténykedés annak megtámadásától számított öt év múlva évül el. Kereskedelmi ügyekben hozott bírói ítéletek a jogerőre emelkedés napjától számított tíz éven belül érvényesíthetők.

Az adás-vételi szerződés

Ármeghatározás nélkül eszközölt eladás érvényes, ha a felek más módot kötöttek ki az ár utólagos meghatározására, vagy ha az ár más módon meghatározható. Árneladásnál viszont elegendő, ha a kikötés egyszerűen valódi árra, vagy piaci árra szól. A gyakorlatban ez utóbbi leginkább a legjobb áron történő vételi, vagy eladási megbízások alakjában áll fenn és ha az árra nézve később vita támad, a törvény a kötés helyén és napján érvényben volt tőzsdei, vagy piaci árat veszi alapul, feltéve, hogy az árucikkek ilyen ára van. Ha ez a nap ünneppnapra esik, az előző napi ár számít. Ha nincs tőzsdei vagy piaci (napi) ár, az ár megállapítása bármely bizonyítékkal történik.

Az ár meghatározása harmadik személyre is bízható, aki a szerződésben vagy megnevezve van, vagy utólagos választható. Ha az illető e

megbízást nem vállalja, más jelölhető ki a felek ennek személynében nem tudnának megállapodni, azt a teljesítés helyén illetékes törvényszék elnöke nevezi ki. A határozat a törvényszéknél megfellebbezhető és a tanács efelett dönt.

Más tulajdonát képező tárgy eladása érvényes. Az eladó a tárgyat megszerezni és a vevőnek átadni köteles, ellenesetben kártérítéssel tartozik.

A kereskedő üzletének gyakorlása közben eladott és átadott áru a jóhiszemű vevő tulajdonába megy át akkor is, ha az nem képezte az eladó tulajdonát, esetleg lopásból származik, vagy talált tárgy volt. Lopott, vagy elvesztett értékpapírokra nézve ezzel szemben külön törvény intézkedik.

Mérés, mérlegelés és az átadás költségei az eladót, az átvétel költségei a vevőt, a szerződés költségei és illetéke pedig mindkettőt illeti.

Ha az áru egy piacról a másikra szállítandó és nincs más kikötés, a szállításon az eladó tartozik gondoskodni a vevő számlájára. Ily eladásoknál, ha helyettesíthető javak szállításáról van szó, a fuvarozónak történt átadással egy időben a vevő a tulajdonjog év ug, mint a szállítási kockázat még akkor is, ha az eladó a szállítási és biztosítási költségeket szerződésileg magára vállalta. A szállítás kockázatát az eladó kifejezett megállapodással magára veheti.

Ingóságokra vonatkozó kereskedelmi szerződés megszegése esetén, a kötelezettségét nem teljesítő fél a kikötött ár és az átadás kikötött helyén és napján érvényben volt piaci ár közötti különbözetet tartozik kártérítés gyanánt fizetni, hacsak a másik fél nagyobb kárt nem igazol.

Amennyiben az ingóságok vevője kötelezett-

Az adás-vétel különös nemei

Részletfizetésre történő eladás esetén az eladó, aki a szerződés megszüntetését kéri, a beszédett részleteket a tárgy használata, vagy sérülése folytán beállott értékcsökkenésnek megfelelő összeg, valamint a felmerült károk levonása után visszatéríteni tartozik. Minden kikötés, ami által az adós kedvezőtlenebb helyzetbe kerül, semmis.

Az eladás akkor is érvényes, ha az eladó a vásárolt tárgyat tulajdonjogának a teljes vételár kifizetéséig terjedő fentartása mellett szolgáltatata ki.

A próbavétel feltételes vételnek számít és az eladó köteles a kipróbálásra szerződésben előírt, vagy szokványokban meghatározott időt engedélyezni. Ily határidő hiányban a vevő felszólítató, hogy a kipróbálást a körülményeknek megfelelő időn belül eszközölje; a határidő letele után az eladó felelőssége megszűnik. Ha a kipróbálás az eladónál eszközölendő, a szerződés semmis, amennyiben a vevő e célból az előírt időben nem jelentkezik. Amennyiben az áru a vevőnél van és ez megfelelő időben nem nyilatkozik, hallgatása jóváhagyást jelent.

Minta alapján akkor történik vétel, amikor az áru minőségére nézve kizárólag ez szolgálhat összehasonlítással. A minta vagy a szerződésben, vagy szokványok által előírt módon megőrzendő. Ha az áru nem egyezik meg a mintával, a szerződés megszüntetése kérhető.

Áruszállítás tengeri úton

A következőkben a törvény tengeri úton történő szállításra vonatkozó adásvételekkel foglalkozik, amelyekre nézve számtalan gyakorlat alakult ki az idők folyamán. Az erre vonatkozó intézkedéseknek csupán alapelveit közöljük az alábbiakban:

CIF (cost insurance freight) eladásoknál az eladó a berakás helyétől az átvétel helyéig tengeri úton történő szállításra nézve adásvételi szerződést köt és az árut közönséges tengeri kockázat ellen biztosítja.

A berakás a szerződésben előírt módon, vagy az ott dívó szokványok szerint történik; ha felsőbb hatalom megakadályozza az áru berakását, a szerződés kölcsönös kártérítési igények nélkül felbontott.

Az árban a szállítás, berakás és biztosítás díja is benntartandó, azonban — és ez jellegzetes CIF eladásokra — a felsőbb erőhatalom folytán keletkezett károk és sérülések a berakás álla-

ságának eleget nem tesz, az eladó azokon az eseteken kívül, amikor a szerződésekre vonatkozó általános rendelkezések az irányadók (lásd ott), ez eladott ingóságokat közraktárakban helyezheti el, vagy a vevő számlájára és költségére eladhatja. Az eladás ez esetben nyilvános árverésen, vagy, ha az ingóságnak tőzsdén jegyzett, vagy piaci ára van, az ilyen műveletekkel megbízott ügynök útján történhetik. Ez esetben fennáll az eladónak az a joga, hogy a bíróságtól, az elért ár és a szerződésileg kikötött ár közötti különbözet, valamint felmerült kárainak megtérítésére nézve a vevő elmarasztalását kéri.

Ha viszont az eladó nem teljesíti kötelezettségeit, a vevőnek jogában áll az ingóságokat az ezzel megbízott ügynök útján beszerezni és a felmerült árkülönbözet, nemkülönben károk megtérítését — mint az előző bekezdésben — az eladótól kérni.

A megelőző két bekezdésben foglalt eladások, illetve vételek a szerződésben kikötött határidő lejáratától számított 8 nap múlva eszközölhetők.

Az a kereskedő, aki jogait a fenti rendelkezések alapján érvényesíti a másik szerződőfelet előzőleg ajánlott levelezőlapon értesíteni köteles.

Kereskedelmi adásvételnél a vevő az áru hiábáit, ha azok szembeötlőek, a vételtől számított két napon belül, ha pedig rejtettek, a hiába felfedezéséig (törvénynagyarázat szerint attól a naptól, amikor felfedezhető lett volna) számított 2 nap alatt eladónak bejelenteni tartozik, ellenesetben kártérítéshez való jogától elveszik. Kártérítés nem kérhető akkor sem, ha a hiábák felfedezése az áru vételétől számított 3 hónapon (tul történt, vagy ha a vevő kártérítés iránti keresetét a bejelentéstől számított 3 hónapon belül nem indítja meg.

Ha mindkét félre nézve kereskedelmi adásvételről van szó és a vevő más piacról származó, csupán általánosságban megjelölt árut rendel a szerződés megszüntetését az áru hiába miatt, csak akkor kérheti, ha az értékcsökkenés 5 százalékánál, sőt ennél is nagyobb, amikor a szokványok nagyobb toleranciát megengednek. A vevő mindenesetre kérheti az ár leszállítását a már említett, törvényszék által elrendelt szakértői vizsgálat alapján.

natától kezdve a vevőt illetik, aki viszont az áru felett csak a hajóokmányok (conossament) birtokában rendelkezhet.

A vevő az okmány (conossament, biztosítási kötvény stb.) ellenében a vételárat kifizetni tartozik.

A CIF szerződésekből kifolyó perekre nézve rövid (kétéves) elévülési idő van előírva, amely a conossament keltjének napjától számítódik.

A FOB (free on board) eladásoknál az áru átadása berakás folytán megtörténtnek számít és a szállításon a vevőnek kell gondoskodni.

Folytatjuk.

Beszüntették a rekvirálásokat

Csupán a gépkocsik rekvirálására vonatkozó intézkedések maradnak érvényben

A megyei prefektúrákhoz 11.550—1940 szám alatt a belügyminisztériumból írásveti rendelkezés érkezett, amely közli, hogy a nagyvezérkar szeptember 4-ikén kelt rendelkezése értelmében azonnali hatállyal megszüntetik a folyamatban lévő rekvirálásokat a gépkocsik kivételével, amelyek rekvirálása tovább folyik.

NYILTÉK.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtetetlen férjem

Antal Benő

temetésén résztvettek és koszorúkkal, virágokkal és személyes megjelenésükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton fejezem ki hálás köszönetemet.

4387

özv. Antal Benőné

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Birságmentesen egyenlíthető ki szeptember 10-ig bezárólag a régi gyapjeladások után esedékes 2 százalékos illeték

A pénzügyminisztérium a gyapju eladásával kapcsolatos 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték ügyében új rendelkezést adott ki. Ez a rendelet közli, hogy az országban eladásra kerülő gyapju után esedékes 2 százalékos nemzetvédelmi illeték esetében az említett illetéket a gyapju után fizetendő forgalmi adó összege után is le kell róni. Tekintettel arra, hogy a forgalmiadó az eladót terheli, így tehát ez az adó szintén beszámítandó a gyapju eladási árába, vagyis a számla végösszegébe és ezért ez után is le kell róni a 2 százalékos illetéket. Ugyancsak le kell fizetni a 2 százalékos illetéket a gyapju szállítási költségei után is.

A minisztérium felhívja mindazok figyel-

mét, akik a gyapju után esedékes 2 százalékos illetéket nem a fentiek szem előtt tartásával rótták le, hogy a különbözetet birságmentesen legkésőbb szeptember 10-ig bezárólag fizethetik be. Azok ellen, akik ezt a kedvezményt nem veszik igénybe, az illetékes hatóságok kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

A 2 százalékos illetéket a forgalmi adó összeg után akkor is le kell róni, ha teljesen külön szerepel a számlán, tekintettel arra, hogy a forgalmiadó a számla végösszegének egyik alkotórésze.

= Teámport Romániába. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet egy bizonyos tea-mennyiség behozataláról tárgyal. A teára a perzsa öbölön át Irakon. Szírián és Törökországon keresztül jut az isztanbuli kikötőbe, ahonnan román gőzösön jön az országba.

Közkereteket létesítenek a főzelék- lélek termelésének fokozása céljából

A földművelésügyi minisztérium körrendeletet intézett a mezőgazdasági kamarákhoz, amelyeket arra utasított, hogy minden megyében 5-6, egyenként 4-5 hektáros közkeretet létesítsenek és ezeket főzelékfélékkel ültessék be azzal a céllal, hogy az 1941-es évben ejejét vegyék a főzelék-hiánynak. Az említett közkeretek területét hiáladéktalanul ki kell jelölni. Ugyanakkor a kamarák kötelesek odahatni, hogy a magángazdaságokban is lehetőleg megduplazzák a főzelékfélék ültetett területeket.

— Nem emelték a cement május 9-én megállapított árát. A cementgyárak legutóbbi áremelési kérése ügyében most úgy döntött a nemzetgazdasági miniszter, hogy érvényben hagyja a legutóbbi miniszteri rendeletben megállapított cementárakat, úgy a nagybani, mint a kicsinybani eladásoknál. Az országban 15,600 lei vagononként loco gyár, amelyhez a szállítási díj, a csomagolás, bélyeg, forgalmi adó, fogyasztási adók, községi adó és a bejegyzési illeték számítható fel. A hátsereg és a CFR részére az alapár loco gyár 14 ezer lei.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 13-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A leu rendelet értelmében az apróhirdetés...
4392

ELLATÁS

Román uricsalád teljes ellátásra vállal jobb családból való diákleányt. Cim: Minervei 2. 4392

ALKALMAZAST KERES

Cukrászdába, cukorkaüzletbe, vagy tejcsarnokba kiszolgálónői állást keresek. „Három nyelvtudással” jelégére. 4384

Mindenes állást keres. Str. Marasesti Nr. 35 4350

Mosást, vasalást házon kívül vállalok. Cimeket a kiadóba kérek. 4394

Perlekt szakácsnő állást keres szeptember 15-re. Cim: Nagy Gézáne. Str. Brumarel 16-18. 4340

Perlekt német levelező állást keres.

Óralevelezést és nyelvtanítást is vállal. Cimeket „Levelező” jelégére kiadóba kérek. 4397

ALKALMAZAST NYER

Kifutóleány felvétetik. Str. Consistoriului 42. Tricotage. 4398

Románul beszélő fiatal piccolo-fiút keresünk, akinek már gyakorlata van. Típei-bodega, Moise Nicoara 2. 4400

Mindenes főzőnő és kisgyermek mellé kisasszony nappalra felvétetik. Kohn József, a lutheránus templommal szemben. 4214

Rundstuhl-mestert, vagy elsőrendű szakmunkást alkalmaz azonnalra nagy Ardeali trikotgyár. Cim: Rudolf Mosse-nál Arad, Bul. Regina Maria 18.

Megbízható, tisztá, főzni tudó mindent azonnalra, vagy 15-ére keresek. Cim a kiadóban. 4413

Ugyes nőiszabó-segéd állandó szalonmunkára felvétetik. Oláh. Bul. Reg. Maria 9. et. I.

Mindenes főzőnő 15-re kerestetik. Liszt-lizet. Reg. Maria 9. 4391

Házmasterpár, lehetőleg gyermektelen, kerestetik Cim: Bing. Bul. Reg. Ferdinánd 9. 4355

Szobaleány urinához jó bizonyítványokkal azonnalra keresték. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Kétszobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó. Mucius Sceavola 12. Érdeklődni: Eminescu 15.. Mandl. 4380

Közvetlen fürdőszobás, különbeíratu butorozott szobát, esetleg teljes ellátással keresek a város központjában lehetőleg izr. uricsaládnál. Leveleket „Tisztviselőnő” jelégére a kiadóba kérek. 4388

KERESÉK elegendő n butorozott szobát, fürdőszobával, október elsőjére. Cimeket a kiadóba kérek.

Szerényen butorozott szobát keresek. „Beiváros közelében” jelégére. 4383

Kiadó uccai kétszobás, fürdőszobás lakás októberre. Str. Stroescu 20. Ugyanotti udvari lakás. 4407

Csinosan butorozott szobát a központban, fürdőszobahasználattal azonnalra keresek. Cimeket a kiadóba kérek 4412

Keresek két- vagy háromszobás, fürdőszobával rendelkező modern lakást október 1-re a város központjában, esetleg ügyvéd. Irodán: megtehető he yiségét is. Cimet „Pontos” jelégére az Aradi Közlöny kiadóba kérek.

Háromszobás kisebb lakás azonnalra kiadó. Str. Cuza Vodă 10. 4401

Modern villa parkirozott udvarral kiadó. Bul. Carol 16. 4211

Azonnal kiadó egy 3 szobás modern uccai lakás igen olcsón. Parkirozott udvar. Str. Cuza Vodă 33. 4366

VÉTEL, ELADÁS

Jókarban levő portál, 3,50x2,45 kirakattal, üveg és rolóval eladó. Cim: Aradul-Nou, Str. Gheorghe Lazar 17. 4382

3 hullámhosszon jól működő rádiót megvételre keresek. Horváth, Szántó és Komlós cégnél. 4385

Eladó egy jókarban levő, látható írású írógép. Cuza Vodă 33. 4366

Készpénzért

keresek megbízóm részére butorokat, szőnyeget, festményeket, bőrdöbket, porcellán- és üvegszervizeket, diszártyákat, stb.

Salgóné bizományi üzlet, Calea Banau ui 2.

INGATLAN

Házgondnokságot szakszerű adminisztrációval felelősség és garancia mellett vállalok. Jelleg: „Szakember.”

Elcserehném jókarban levő 6 lakásos aradi házamat Békésgyula, vagy környékén levő, szintén jókarban levő üzletes házzal. Meghízott: Bera Mihály Arad, Egaliteti 6-8. 4390

Elcserehném vagy eladnám Arad-Hegyalján levő 20 kat. hold prima szőlőmet uri lakóházzal, borház, cselédház, istálló és felszereléssel egy kolozsvári házzal. Ügynököt díjazok. Arad, Piata Mihai Viteazul 14. földszint 7. 4316

Nagyváradi, 3 szobás, központban levő kis uriházamat, városban levő parcellázható szőlőmet elcserehném aradi házzal, központban. Gabriella Popovici Nagyvárad, Szaroveszky u. 3. 4404

Magánház

2 szobás, előfürdőszobás nagy kerttel, a Numa Pompiliu uccában eladó. Érdeklődni: Sr. Caragiale 2. szám alatt. 4410

Cserélek ház vagy föld ellenében Nagy-károly határában levő 7 hold elsőosztályú szántóterület. Scoala Nr. 6. Arad-Gai. 4403

Veszek házat 5-600.000 leig. Cimet „Házvétel” jelégére ármegjelöléssel kiadóba kérek. 4402

Elcserehném vagy eladnám lipovai háromszobás uri magánházamat kolozsvári, vagy nagyváradi ugyanolyan házzal. Cim: Tóth, Lipova. 4396

Eladó kétszobás, konyhas éléskamrás, csukott verandás (szuterénben szoba, konyha, udvarban különálló egy szoba) tchermentes ház. Str. Grig. Alexandrescu 45. 4365

Haas I.

Ingatlanforgalmi Iroda.
Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek, szőlők közvetítése minden árkoko. zaiban látványos közvetítési díj mellett. Ingatlancserék lebonyolítása.

HAAS I.

Ingatlanforgalmi Iroda Arad B. I. Carol 46. (lakás ugyanott) Telefon 16-95. előnyös ajánlatok. (Árak ezekben!) 3500: Központban emeletes sarokház 37 lakás, 10% jöv. — 2600: Városlázházhoz közel, emeletes 5 nagy lakás, 400 öl kert. — 2200: Kath. templomhoz közel üzl. sarokház, 7 fürdősz. bérlemény 210 ezer hozam. — 2000: Eminescu uccai 4x3, 6x2 m. parket fürdősz., 16 hozam. — 1400: Főtér mellett emeletes bérház, közep. és kisiakások, fürdőszobák, 10% jöv. — 1300: Centrumban 5 és 3 sz. összkomfortos új bérvilla. — 1000: Új Tars bizt.-nál 3 és 2 sz. fürdősz., 6 kis lakás. — 900: Lic-nál 5 sz. összkomfortos 2x2 1x1 sz. komplet lakások, 10% jöv. — 800: Közközbáz. nál 4, 3 és 1 sz. mind fürdősz. komplet parkettás lakások. — 750: Központban 3x4 1x2 sz. mind előfürdősz. parkettel, nagy park 16 szv. — 750: Marasesti u.-nál 1x3 2x2 sz., mind előfürdősz., 2 kis lakás kert. — 50: Calvin u.-nál 2x2 4x1 sz. részben fürdősz. 550: Püspökség táján új 6 szobás villa modern komfort, pince park 525: Körut mellett új coltage-villa minden szobába a hallból direkt beírat, 2 terasz, modern komfort, 475: Autóbuszmegállónál üzl. sarokház, mind uccai végig alapinczezer 4 telj. lakás 16 jöv. — 450: Prefekturánál ióuton új családi ház modern komfort. — 420: Üzl. sarokház, 6 komplet lakás teljes pince, 45 ezer hozam, 375: Megállónál új üzl. ház, teljes 2 lakás. — 357: Belvárosi új, alapinczezt 3 szobás családi ház előfürdősz., pince, mosók. — 330: Urania táján félemeletes 3 szobás, fürdősz.-val, több kis bérlemény. — 300: Víztoronynál, mind uccai 3 lakásos, pince, köznyűvek. — 250: Szarova-nál üzl. sarokház, 5 mind uccai lakás, beköthető viz, 32 ezer hozam. — 250: Külváros, 3 szobás, előfürdősz. (reservoirral) kert. — 200: Perneavai részben új, 3 lakásos, 400 öl kert. — 195: Gradistei 3 lakás, pince kert, 5 görredőnyös uccai ablak. — 170: Hegyaljainál új kis ház. — 140: II. ker.-ben 4 lakásos, 16 jöv. — 125: Gradistei 2 sz., előfürdősz. — 100: Perneavai 2 szobás. — Telkek, földek, szőlők, városközfűcsereingatlanok. 4355

ÜZLET

Aradon jól bevezetett fűszer- és festéküzlet; forgalmas utvonalon eladó, vagy berendezéssel kiadó. Ugyanott káposztás- és uborkáshordók eladók. Cim kiadóban. 4393

Jömeneteleü kalapszalón Lipován eladó. Cim: Chic kalapszalón Lipova. 4396

KÜLÖNFELEK

Tánciskolába zongoristát keresek. M. Nicoara 16. sz. aító 3 Ugyanott eladó 50 basszusos akkordeon. 4390